

TURUN YLIOPISTO
BID INNOVAATIOT JA YRITYSKEHITYS

Turun yliopisto
University of Turku

Mitä tietokirjailija tienaa?

Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa
vuonna 2012

Mikko Grönlund

LOKAKUU 2013

Sisällys

Tiivistelmä	4
1 Tutkimuksen tarkoitus ja taustat	7
2 Vastausaste sekä vastaajajoukon taustatiedot	8
3 Tietokirjailijoiden taloudellinen tilanne Suomessa vuonna 2012	17
3.1 Tietokirjailijoiden verolliset kokonaistulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä	17
3.2 Muun ansiotyön merkitys tietokirjailijoille	19
3.3 Tietokirjailijoiden saamat apurahat ja palkinnot	22
3.4 Tietokirjailijoiden eläketurva	27
4 Tietokirjailijoiden taloudellinen asema ryhmittäin	28
5 Muutokset tietokirjailijoiden taloudellisessa asemassa	33
Liite 1: Tutkimuksen kysymyslomake	37
Liite 2: Eri ryhmien tietokirjailijan työstä vuonna 2012 saamien tulojen mediaani, keskiarvot sekä ala- ja yläkvartiilit	41

TIIVISTELMÄ

Tutkimuksen tarkoitus ja taustat

Tutkimus kuvaa suomalaisten tietokirjailijoiden taloudellista asemaa vuonna 2012. Sen tarkoituksena on antaa tietoa tietokirjailijoiden varsinaisesta tietokirjallisesta työstä saamista tuloista ja muista tietokirjailijan työhön liittyvistä tulonlähteistä.

Vastausaste

Kysymyslomake lähetettiin kaikille Suomen tietokirjailijat ry:n 2 847 jäsenelle. Vastauksia saatiin yhteensä 560 kappaletta. Tutkimuksen vastausaste oli 20 prosenttia, mikä on tämänkaltaisissa tutkimuksissa melko hyvä.

Vastaajien taustatiedot

- Kyselytutkimukseen vastanneista 39 prosenttia oli naisia ja 61 prosenttia miehiä. Verrattaessa jakaumaa Suomen tietokirjailijat ry:n koko jäsenkunnan sukupuolijakaumaan voidaan todeta, että miehet vastasivat hieman aktiivisemmin kuin naiset; Suomen tietokirjailijat ry:n jäsenistä 45 prosenttia on naisia ja 55 prosenttia miehiä.
- Vastaajajoukon mediaani-ikä oli 60 vuotta. Vastaajien mediaani-ikä vastaa varsin hyvin Suomen tietokirjailijat ry:n koko jäsenkunnan mediaani-ikää, sillä se on 59 vuotta.
- Tutkimukseen osallistuneista puolet asuu Uudellamaalla ja puolet muualla Suomessa.
- Vajaa kolmannes (29 %) vastaajista piti ensisijaisena ammatti-identiteettinään tietokirjailijan ammattia. Joka viides (19 %) vastaaja piti ensisijaisena ammatti-identiteettinä tutkijan ammattia. Lähes yhtä moni (18 %) piti ensisijaisena ammatti-identiteettinään oppikirjailijaa. Kolmannes (34 %) vastaajista piti ensisijaisena ammatti-identiteettinään jotain muuta ammattia.
- Tietokirjailijat ovat korkeasti koulutettuja. Yli 80 prosentilla vastaajista on vähintään ylempi korkeakoulututkinto ja lähes puolella on tutkijakoulutus (joko lisensiaatin tai tohtorin tutkinto).
- Kaksi viidestä (40 %) vastaajasta on julkaissut eniten yleistä tietokirjallisuutta. Joka kolmas (31 %) vastaaja on julkaissut eniten oppimateriaaleja ja joka viides (20 %) tutkimuskirjallisuutta. Loput vastaajista (9 %) on julkaissut eniten oppaita, hakuteoksia, lasten ja nuorten tietokirjallisuutta tai mielipidekirjallisuutta.
- Valtaosa tutkimukseen osallistuneista on jatkuvasti julkaisevia tietokirjailijoita. Yli kaksi kolmasosaa (69 %) vastaajista vastasi julkaisseensa tietoteoksen vuonna 2011 tai sen jälkeen. Yhdeksän kymmenestä (89 %) vastaajasta on julkaissut tietoteoksen vuonna 2008 tai sen jälkeen.

Tietokirjailijan tulot

Tässä tutkimuksessa tietokirjailijan työstä saaduilla tuloilla tarkoitetaan kaikkia niitä veronalaisia tuloja, jotka on saatu tietokirjailijan ominaisuudessa. Tällaisia tulonlähteitä ovat kustantajilta saadut tilitykset, tulot ulkomailta (kustantajan kautta saadut ja muut tulot ulkomailta), lainauskorvaukset, muut tekijänoikeuskorvaukset (Teosto, Celia-korvaukset, YLE:n radio- ja tv-palkkio yms.) sekä muut palkat tai palkkiot varsinaisesta tietokirjailijan työstä.

- Varsinaisesta tietokirjailijan työstä saatujen verollisten bruttotulojen mediaani oli 1 525 euroa vuodessa. Tulojen alakvartiili asettui 150 euroon ja yläkvartiili oli 6 000 euroa.
- Laskettaessa yhteen sekä varsinaisesta tietokirjailijan työstä saadut tulot että muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (esim. palkkiot lehdistä, esiintymispalkkiot, konsultointi ja koulutus, asiantuntijatyö yms.) oli veronalaisten vuositulojen mediaani 2 531 euroa. Tulojen alakvartiili oli 421 euroa ja yläkvartiili 12 652 euroa.
- Kaksi kolmasosaa vastaajista (67 %) ilmoitti tekevänsä muuta työtä voidakseen tehdä tietokirjailijan työtä.
- Kaksi kolmasosaa (64 %) tutkimukseen osallistuneista oli hakenut apurahaa tietoteoksen kirjoittamista varten vuonna 2012.
- Reilu kolmannes (38 %) vastaajista sai tietokirjailijan työhön liittyvää apurahaa vuonna 2012.
- Vuonna 2012 apurahojen mediaani oli 3 000 euroa, alakvartiili 2 000 euroa ja yläkvartiili 4 775 euroa.
- 8 prosenttia vastaajista ilmoitti, että heidän apurahatulojaan on yritetty verottaa.

län ja sukupuolen vaikutus tuloihin

- Naisten ja miesten varsinaisesta tietokirjailijan työstä saamissa tuloissa on hieman eroa: vuonna 2012 naisten mediaanitulo oli 1 600 euroa ja miesten 1 423 euroa.
- Alle 45-vuotiaiden mediaanitulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä olivat 1 625 euroa. 45–64-vuotiaiden varsinaisesta tietokirjailijan työstä saamien tulojen mediaani oli 1 515 euroa ja 65-vuotiaiden ja tätä vanhempien vain 1 327 euroa.

Muita tietokirjailijan tuloihin vaikuttavia tekijöitä

- Viimeisimmän tietoteoksen julkaisuvuosi vaikuttaa luonnollisesti varsinaisesta tietokirjailijan työstä saatuihin tuloihin.
- Tietoteosten julkaisutahdilla on huomattava vaikutus varsinaisesta tietokirjailijan työstä saatuihin tuloihin.
- Joka toisella (49 %) tutkimukseen osallistuneella oli tietokirjailijan työn ohella jatkuva työ- tai virkasuhde. Yli puolella (57 %) työ- tai virkasuhde liittyy jollakin tavalla tietokirjailijan työhön.
- Puolet (47 %) vastaajista tekee myös erilaisia tilapäistöitä.

Arviot taloudellisen tilanteen muutoksista

- Kaksi viidestä (41 %) vastaajasta arvioi taloudellisen tilanteensa pysyneen vuosien 2007 ja 2012 välisenä ajanjaksona ennallaan. Neljännes (23 %) vastaajista arvioi, että heidän taloudellinen tilanteensa on heikentynyt ainakin hieman. Reilu kolmannes (36 %) arvioi taloudellisen tilanteensa kohentuneen ainakin jonkin verran.

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

- Yli puolet vastaajista (55 %) arvioi taloudellisen tilanteensa parantuneen ainakin jonkin verran uran ensivuosisista. Noin joka viides (18 %) tutkimukseen osallistuneista katsoi taloudellisen tilanteensa huonontuneen ainakin jonkin verran tietokirjailijan uransa alkuaajoista.

1 TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Tämä tutkimusraportti kuvaa tietokirjailijoiden taloudellista asemaa Suomessa vuonna 2012. Sen tarkoituksena on antaa tietoa tietokirjailijoiden tulojen suuruudesta ja niiden lähteistä, taloudellisessa tilanteesta tapahtuneista muutoksista ja niiden syistä. Tutkimuksen kohteena olivat tietokirjailijoiden vuoden 2012 tulot.

Tutkimus on toimeksiantotutkimus, jonka tilaaja on Suomen tietokirjailijat ry. ja sen on toteuttanut Turun yliopiston BID Innovaatiot ja yrityskehitys. Tutkimushankkeen toteuttamisesta ja tutkimusraportin laadinnasta on vastannut tutkimuspäällikkö Mikko Grönlund. Tutkimusaineiston keräämisessä käytetyn sähköisen kyselyn toteuttamisesta on vastannut projektitutkija Veijo Pönni.

Tutkimusraportissa tarkastellaan keväällä 2013 toteutetun kyselytutkimuksen tuloksia. Tutkimuksessa käytetyn kysymyslomakkeen ovat laatineet yhteistyössä BID Innovaatiot ja yrityskehitys ja Suomen tietokirjailijat ry. Kysely sisälsi seitsemän aihealuetta (taustatiedot, tietokirjallisuudesta työstä saadut tulot, apurahat, palkinnot, eläkkeet, muu työ ja muusta työstä saadut tulot ja arvio taloudellisen tilanteen kehityksestä), ja kysymyslomake on kokonaisuudessaan selvityksen lopussa liitteessä. Tutkimustulosten raportoinnissa on noudatettu ehdotonta luottamuksellisuutta, ja vastauksia ei voi yhdistää yksittäisiin vastaajiin.

Tutkimuksen kohderyhmänä toimivat kaikki 2847 (yhdistysrekisteritieto syyskuu 2012¹) Suomen tietokirjailijat ry:n jäsentä. Tiedonkeruu toteutettiin pääasiallisesti sähköisellä internet-lomakkeella. Kutsu osallistua jäsentutkimukseen lähetettiin 4.3.2013 sähköpostitse kaikkiaan 2 755 yhdistyksen jäsenelle. Jäsenille, joille ei ollut tiedossa sähköpostiosoitetta tai jotka muusta syystä ilmoittivat paperilomakkeen mieluisammaksi vastausmuodoksi, lähetettiin vastaava kysymyslomake postitse. Suomen tietokirjailijat ry vastasi paperisten kysymyslomakkeiden lähettämisestä jäsenille. 17.4.2013 lähetettiin muistutus kyselystä niille jäsenille, joilta vastaus puuttui. Uusintakierrokselta saatiin lisää vastauksia, ja jäsentutkimukseen vastasi määräaikaan mennessä kaikkiaan 560 jäsentä (sähköisesti internetin kautta vastauksensa jätti 540 jäsentä ja 20 jäsentä osallistui kyselyyn paperilomakkeella).

Tutkimuksen luotettavuuden kannalta olennaista on kyselyyn vastanneiden jäsenten taustatietojen vertaaminen yhdistyksen rekisteritietoihin (ikä, sukupuoli ja asuinpaikka). Tarkasteltaessa tutkimukseen osallistuneiden vastaajien jakaumia voidaan todeta niiden vastaavan hyvin yhdistyksen koko jäsenistöä ja tutkimusta voidaan pitää siten varsin edustavana.

Tutkimusaineiston analyysi perustuu pääosin vastaajajakaumien esittelyyn sekä ristiintaulukointiin. Analyyseja on tehty mm. vastaajien iän, sukupuolen ja ensisijaisen ammatti-identiteetin mukaan. Ensisijaiseen ammatti-identiteettiin perustuvalla jaottelulla pääasiallisia tietokirjailijoita, oppikirjailijoita ja tutkijoita on voitu käsitellä omina ryhminään. Valtaosa vastaajista mielsi toimivansa pääasiallisen roolin lisäksi myös monissa muissa rooleissa ja julkaisseensa useita eri tietokirjallisuuden lajeja edustavia tietoteoksia.

¹ Suomen tietokirjailijat ry:n jäsenmäärä 4.6.2013 oli 2 933.

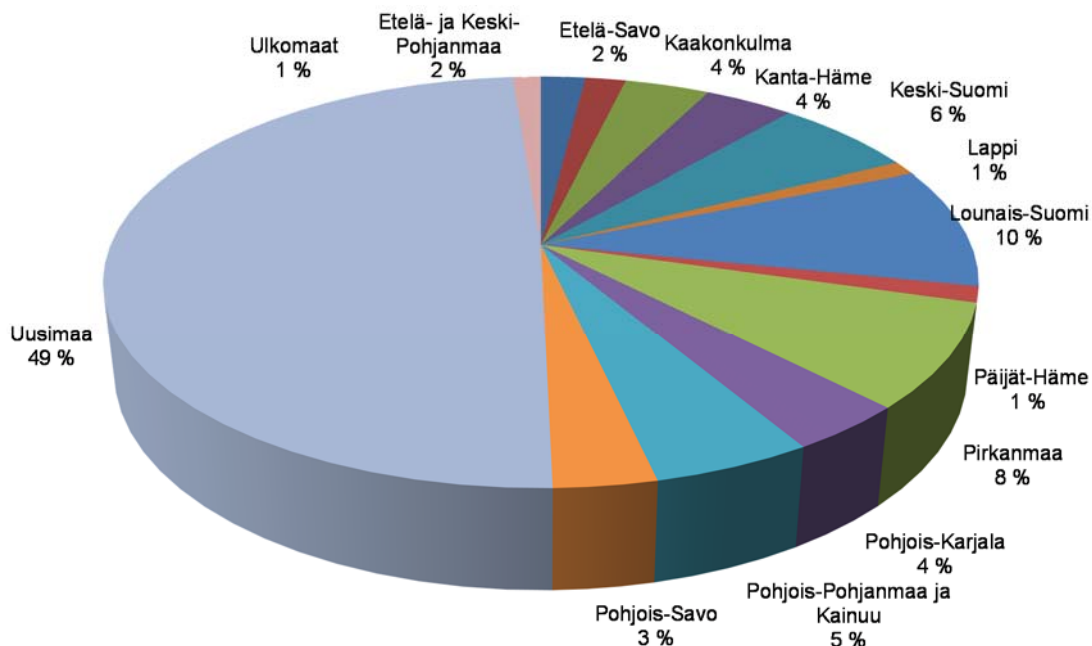
2 VASTAUSASTE JA VASTAAJAJOUKON RAKENNE

Tietokirjailijoiden taloudellista asemaa Suomessa vuonna 2012 selvittävän tutkimuksen kohderyhmänä olivat kaikki 2 733 Suomen tietokirjailijat ry:n silloista jäsentä. Jäsenillä, joiden sähköposti oli tiedossa, oli lisäksi mahdollisuus vastata kyselyyn internetin kautta. Muille jäsenille lähetettiin paperinen kysymyslomake postitse. Analysointikelpoisia vastauksia saatiin yhteensä 560 kappaletta. Tutkimuksen vastausaste oli 20,5 prosenttia, ja sitä voidaan pitää melko hyvänä.

Kyselytutkimukseen vastanneista 39 prosenttia oli naisia ja 61 prosenttia miehiä. Verrattaessa jakaumaa Suomen tietokirjailijat ry:n koko jäsenkunnan sukupuolijakaumaan voidaan todeta, että miehet vastasivat hieman aktiivisemmin kuin naiset; Suomen tietokirjailijat ry:n jäsenistä 45 prosenttia on naisia ja 55 prosenttia miehiä. Kaiken kaikkiaan aineiston sukupuolijakauma vastaa melko hyvin koko jäsenkunnan sukupuolijakaumaa.

Vastaajista puolet (49 %) asuu Uudellamaalla ja puolet (50 %) muualla Suomessa. Yksi prosentti vastaajista asui tutkimuksen toteutusajankohtana ulkomailla. Kuviossa 1 on esitetty vastaajajoukon jakautuminen alueittain.

Kuvio 1. Vastaajien jakautuminen alueittain (n = 560)

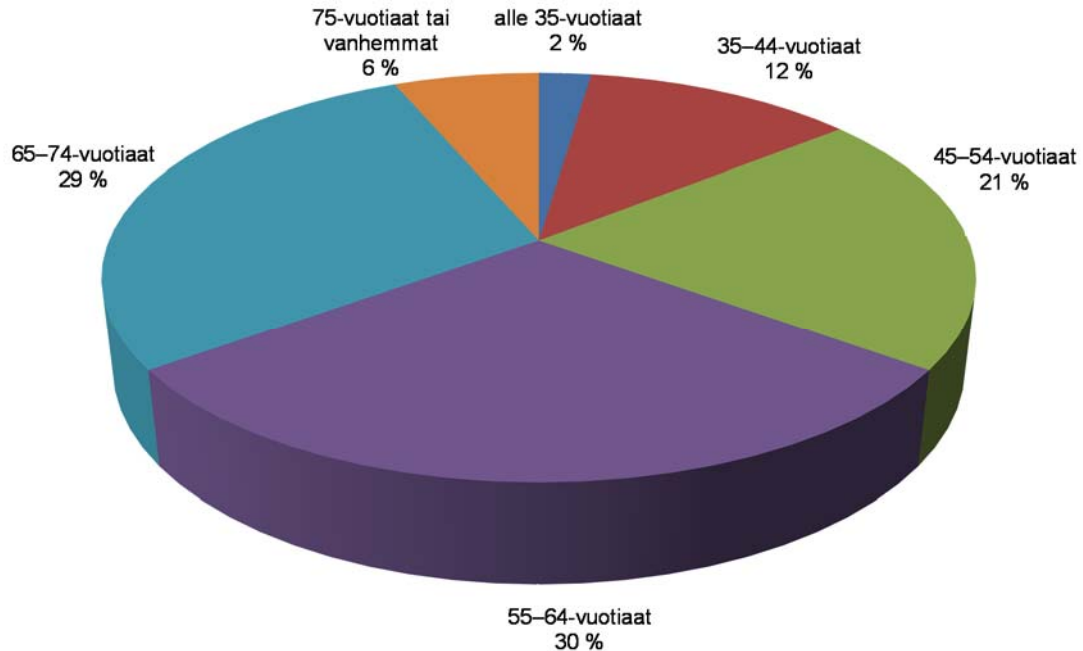
Vastaajajoukon mediaani-ikä oli 60 vuotta (keskiarvo 59 vuotta). Vastaajien mediaani-ikä vastaa varsin hyvin Suomen tietokirjailijat ry:n koko jäsenkunnan mediaani-ikä, sillä se on 59 vuotta (keskiarvo 59 vuotta).

Vastaajat voitiin ikänsä perusteella jakaa kuuteen ryhmään (ks. kuvio seuraavalla sivulla). Vajaa kolmannes (30 %) vastaajista oli 55–64-vuotiaita. Lähes yhtä moni vastaaja (29 %) sijoittui ikäryhmään 65–74-vuotiaat, ja viidennes (21 %) oli 45–54-vuotiaita. 75-vuotiaita tai vanhempia oli kuusi prosenttia vastaajista. Alle 35-vuotiaita oli kaksi prosenttia vastanneista. 35–44-vuotiaiden vastaajien osuus oli 12 prosenttia. Tässä tutkimusraportissa käytetään erilaisissa ristiintaulukoinneissa vastaajien ikää kuvaamassa kuitenkin edellistä ikäjakoa suppeampaa ikärakennetta, joka on alle 45-

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

vuotiaat, 45–64-vuotiaat ja 65-vuotiaat ja vanhemmat. Näin toimimalla erot eri-ikäisten vastaajien vastauksista saadaan selvemmin ja ymmärrettävämmiin esiin².

Kuvio 2. Vastaajien ikärakenne (n = 560)

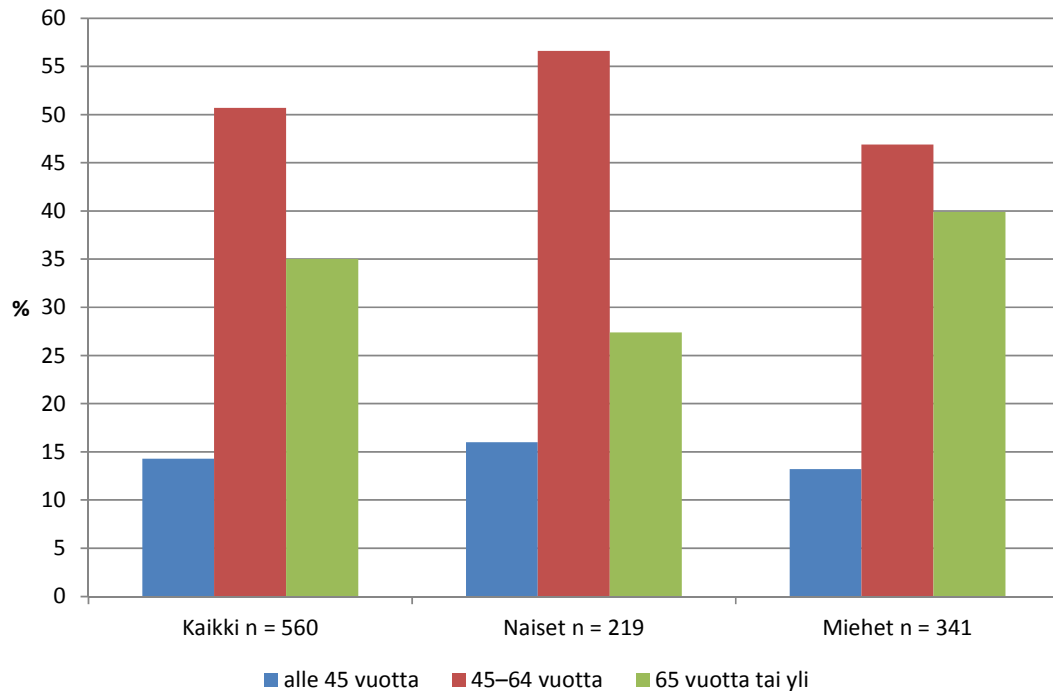

Naisten ja miesten ikärakenteessa oli jonkin verran eroja. Naisista vähintään 65-vuotiaita oli neljännes (27 %), kun miehillä vastaava osuus oli 40 prosenttia. Naisten mediaani-ikä oli 58 vuotta ja miesten mediaani-ikä 61 vuotta.

² Tällä ikärakennejakaumalla tutkimuksen tulokset ovat myös vertailukelpoisia Suomen Kirjailijaliiton ja Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat – Finlands Dramatiker och Manusförfattare ry:n jäsenkunnille tehtyjen vastaavien tutkimusten tulosten kanssa.

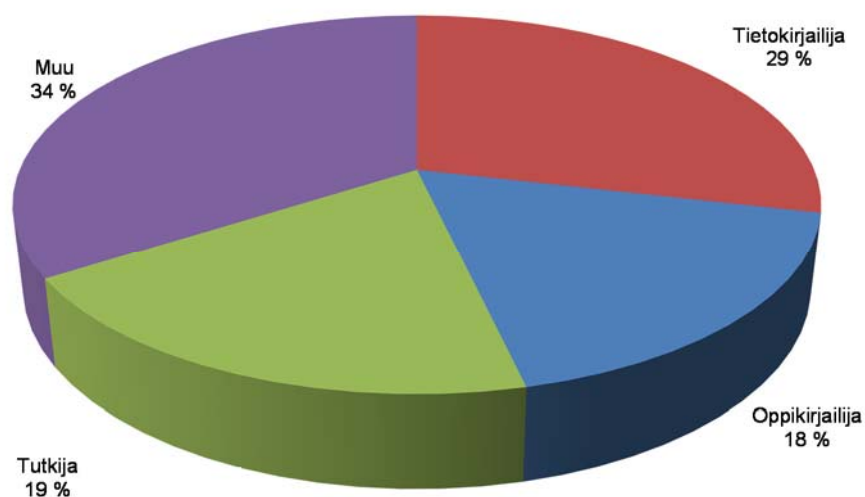
Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Kuvio 3. Eri sukupuolta edustavien vastaajien ikärakenne (n = 560)

Vastaajilta kysyttiin myös heidän ensisijaista ammatti-identiteettiään. Vajaa kolmannes (29 %) vastaajista piti ensisijaisena ammatti-identiteettinään tietokirjailijan ammattia. Joka viides (19 %) vastaaja piti ensisijaisena ammatti-identiteettinä tutkijaa. Lähes yhtä moni (18 %) piti ensisijaisena ammatti-identiteettinään oppikirjailijaa. Kolmannes (34 %) vastaajista piti ensisijaisena ammatti-identiteettinään jotain muuta ammattia.

Kuvio 4. Vastaajien ensisijainen ammatti-identiteetti (n = 552)

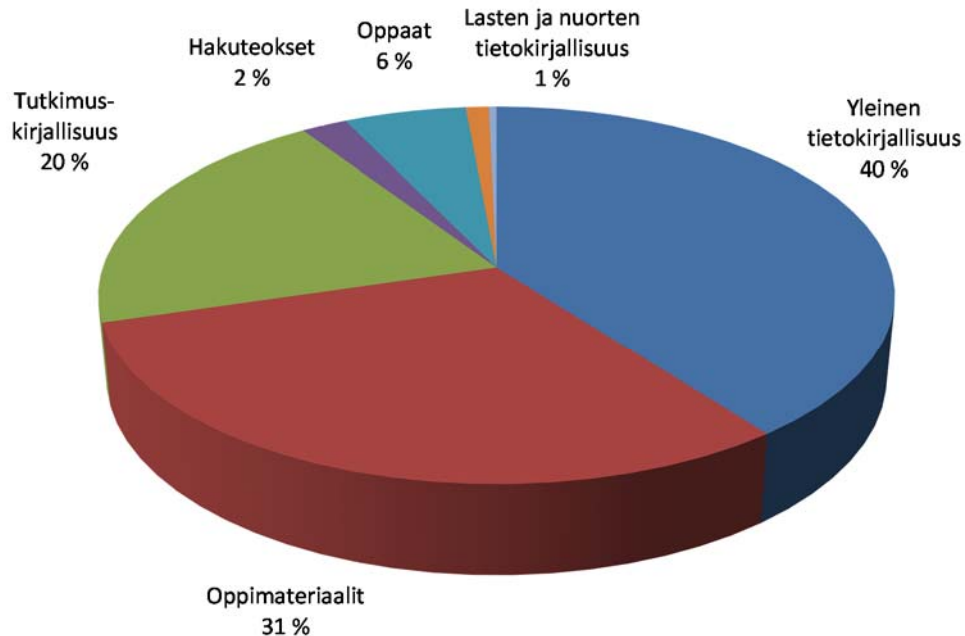

Vastaajilta kysyttiin myös mitä tietokirjallisuuden lajia he ovat julkaisseet eniten. 40 prosenttia vastaajista oli julkaissut eniten yleistä tietokirjallisuutta. Joka kolmas (31 %)

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

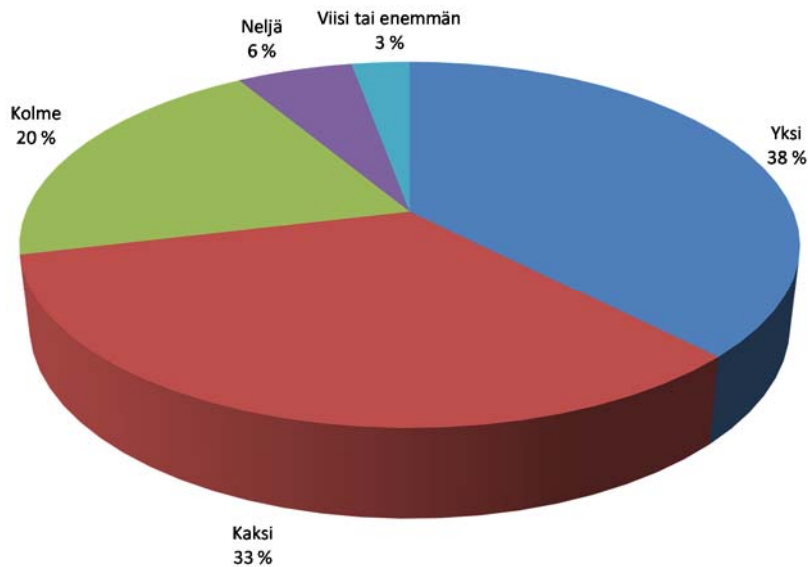
vastaaja oli julkaissut eniten oppimateriaaleja ja joka viides (20 %) tutkimuskirjallisuutta. Muita tietokirjallisuuden lajeja eniten julkaisseiden vastaajien osuudet olivat selvästi pienempiä.

Kuvio 5. Mitä tietokirjallisuuden lajia olet julkaissut eniten? (n = 557)

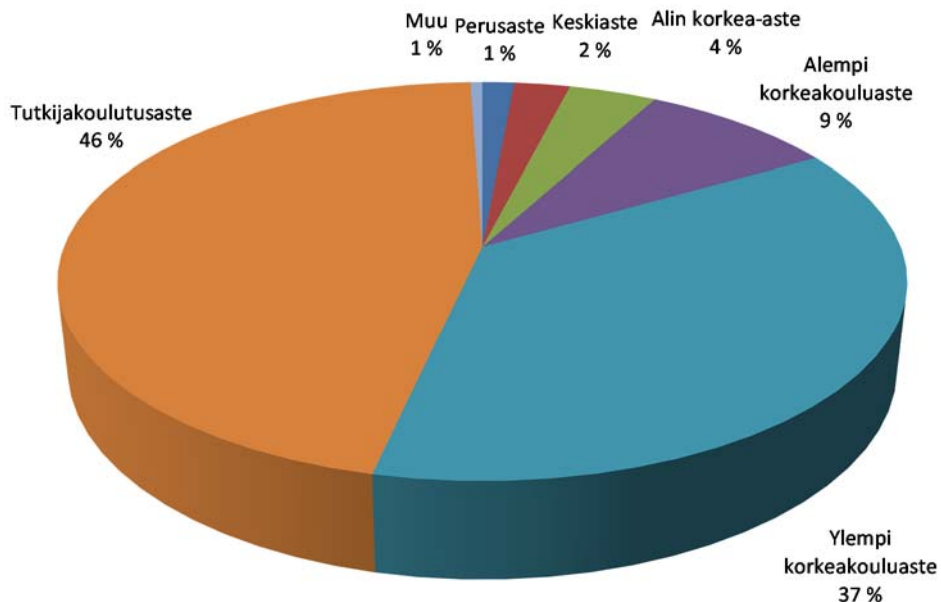
Lähes kaksi kolmasosaa (62 %) vastaajista on julkaissut useampaa kuin yhtä tietokirjallisuuden lajia. Vain yhtä tietokirjallisuuden lajia julkaisseiden vastaajien osuus oli reilu kolmannes (38 %). Reilu neljännes (29 %) vastaajista on julkaissut vähintään kolmea eri tietokirjallisuuden lajia.

Kuvio 6. Montako eri tietokirjallisuuden lajia olet julkaissut? (n = 557)

Tietokirjailijat ovat korkeasti koulutettuja (Kuvio 7). Yli 80 prosentilla vastaajista on vähintään ylempi korkeakoulututkinto ja lähes puolella tutkijakoulutus (joko lisensiaatin tai tohtorin tutkinto). Koko väestössä yli 15 vuotiaista suomalaisista on ylempään korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneita noin 8 prosenttia ja tutkijakoulutusasteen suorittaneita alle yksi prosentti³. Noin joka kymmenennellä vastaajalla (9 %) on alempi korkeakoulututkinto. Perusasteen koulutus oli vain 1 prosentilla vastaajista.

Kuvio 7. Vastaajien koulutusaste (n = 557)

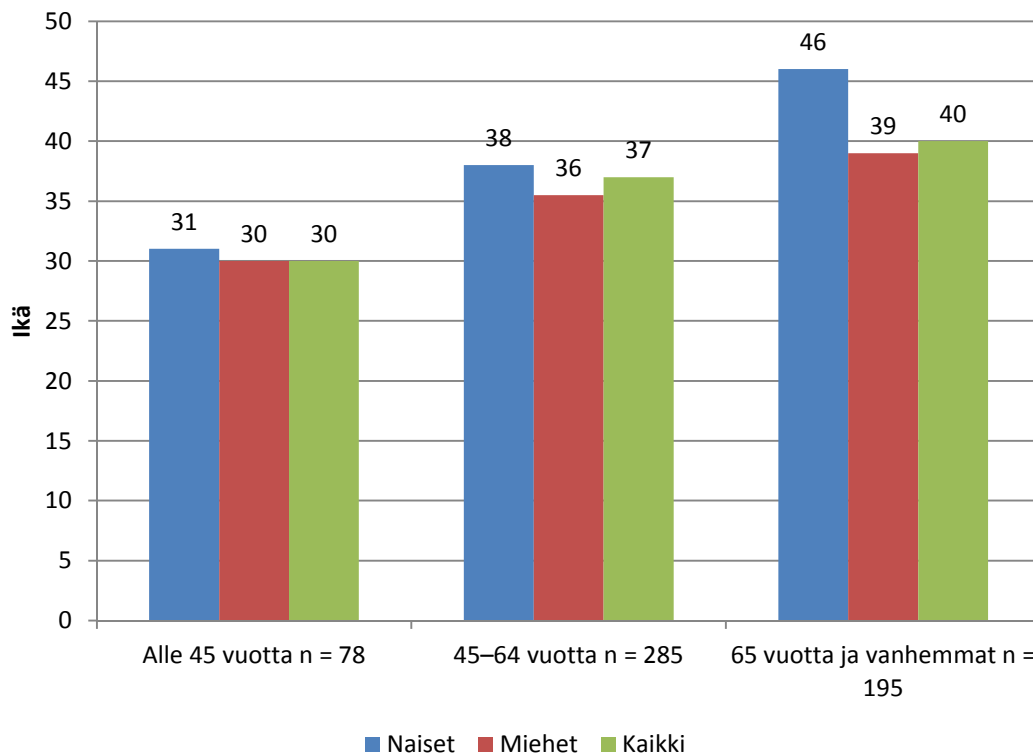
³ Koulutustilastot 2012, Tilastokeskus

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Tutkimuksen osallistuneet tietokirjailijat ovat julkaisseet ensimmäisen tietoteoksen 37-vuotiaana (mediaani). Miesten ja naisten välillä ei ole suurta eroa, sillä miesten mediaani-ikä oli 36 vuotta ja naisten 38 vuotta.

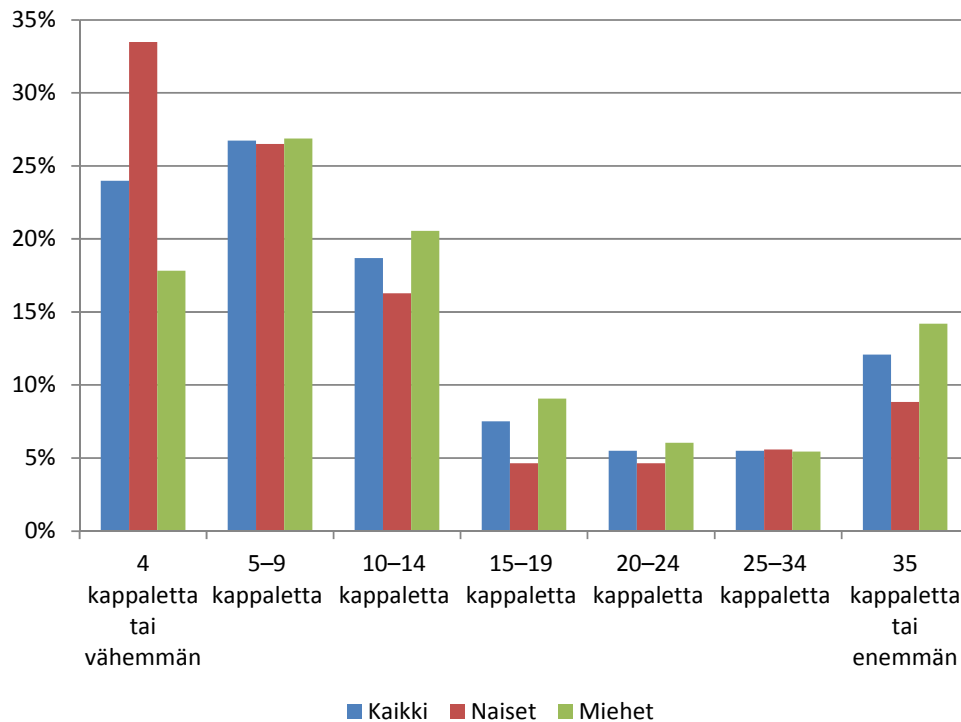
Tutkimusaineiston perusteella näyttää siltä, että tietokirjailijoiden ikä ensimmäisen tietoteoksen julkaisuajankohtana on laskenut (ks. kuvio 9). 65-vuotiaiden tai tätä vanhempien tietokirjailijoiden mediaani-ikä ensimmäisen tietoteoksen julkaisuajankohtana on ollut 40 vuotta. Alle 45-vuotiaiden tietokirjailijoiden iän mediaani ensimmäisen tietoteoksen julkaisuvuonna oli 30 vuotta.

Kuvio 8. Tietokirjailijoiden iän mediaani ensimmäisen tietoteoksen julkaisuvuonna ikäryhmittäin (n = 558)

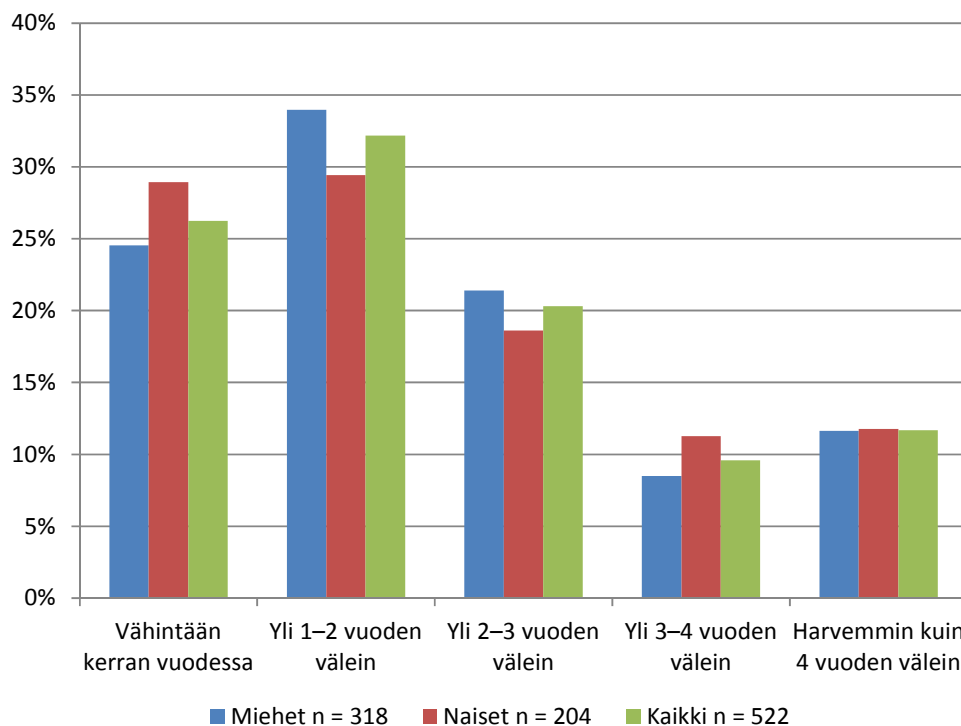
Kyselyyn vastanneet tietokirjailijat ovat julkaisseet keskimäärin 9 tietoteosta (mediaani). Naisten julkaistujen tietoteosten määrän mediaani on 7 kappaletta ja miesten 10 kappaletta. Hieman yli neljännes (27 %) tutkimukseen osallistuneista on julkaissut 5–9 tietoteosta (ks. kuvio 10). Reilu kymmenesosa vastaajista (12 %) on julkaissut vähintään 35 tietoteosta. Neljännes vastaajista (24 %) on julkaissut alle viisi tietoteosta.

Kuvio 9. Julkaistujen tietoteosten määrä sukupuolen mukaan (n = 546)

Tutkimukseen osallistuneiden tietokirjailijoiden julkaisu-
tahti on ollut varsin hyvä (eli uusi tietoteos kerran kahdessa vuodessa (mediaani). Neljännes (26 %) vastaajista on julkaissut uransa aikana tietoteoksen kerran vuodessa. Neljä viidestä (79 %) vastaajista on julkaissut tietoteoksen vähintään kerran kolmessa vuodessa.

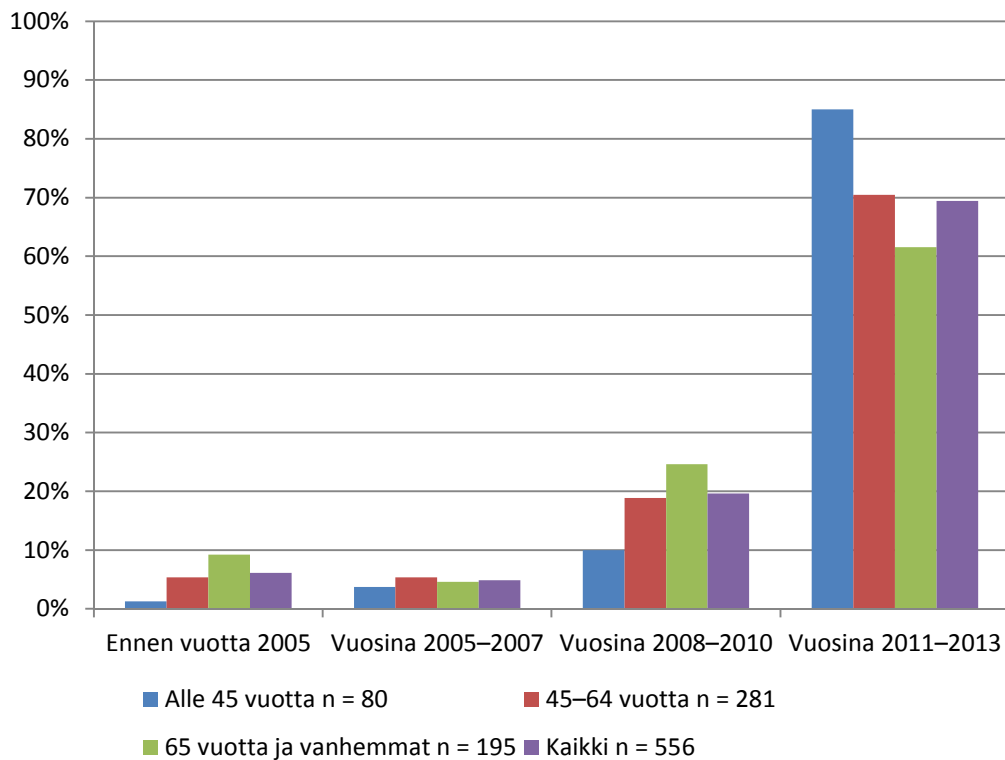
Kuvio 10. Tietoteosten julkaisu-
tahti (n = 522)

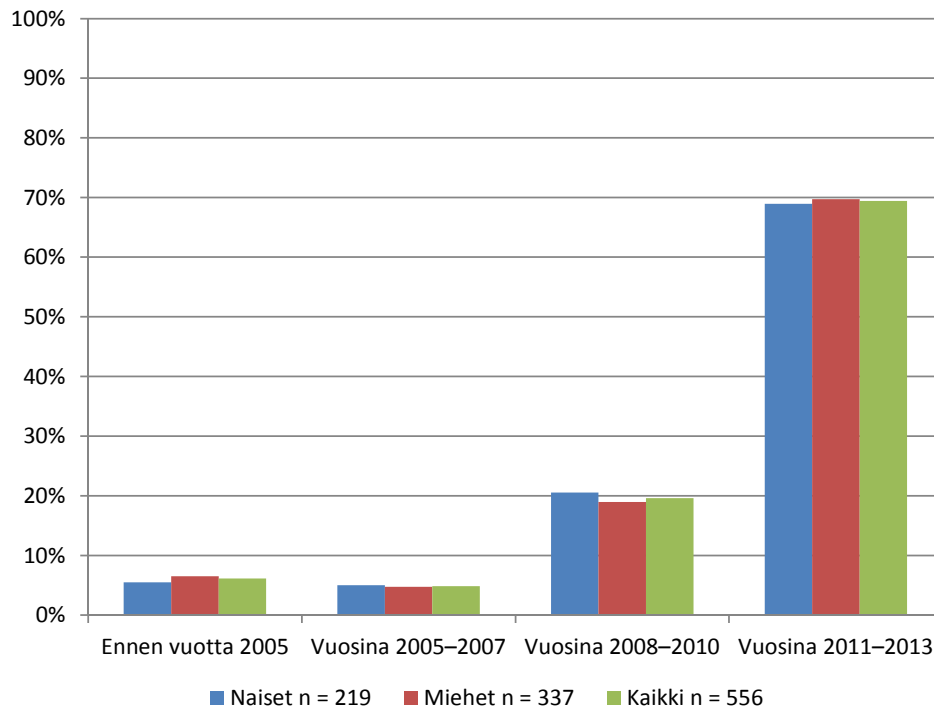
Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Valtaosa tutkimukseen osallistuneista on jatkuvasti julkaisevia tietokirjailijoita. Yli kaksi kolmasosaa (69 %) vastaajista ilmoitti julkaiseensa vuonna 2011 tai sen jälkeen tietoteoksen. Yhdeksän kymmenestä (89 %) vastaajasta on julkaissut tietoteoksen vuonna 2008 tai sen jälkeen. (ks. kuvio 11). Yli puolet (55 %) tutkimukseen osallistuneista on julkaissut uuden tietoteoksen vuonna 2012 tai 2013. Tietokirjailijat näyttävät säilyttävän työvireensä ikääntymisestä huolimatta, sillä lähes kaksi kolmasosaa (62 %) 65-vuotiaista ja tätä vanhemmista vastaajista on julkaissut vuonna 2011 tai sen jälkeen julkaistun tietoteoksen. Vastaajista vain 6 prosenttia on julkaissut viimeisimmän tietoteoksensa ennen vuotta 2005.

Kuvio 11. Viimeisimmän tietoteoksen julkaisuajankohta ikäryhmittäin (n = 556)

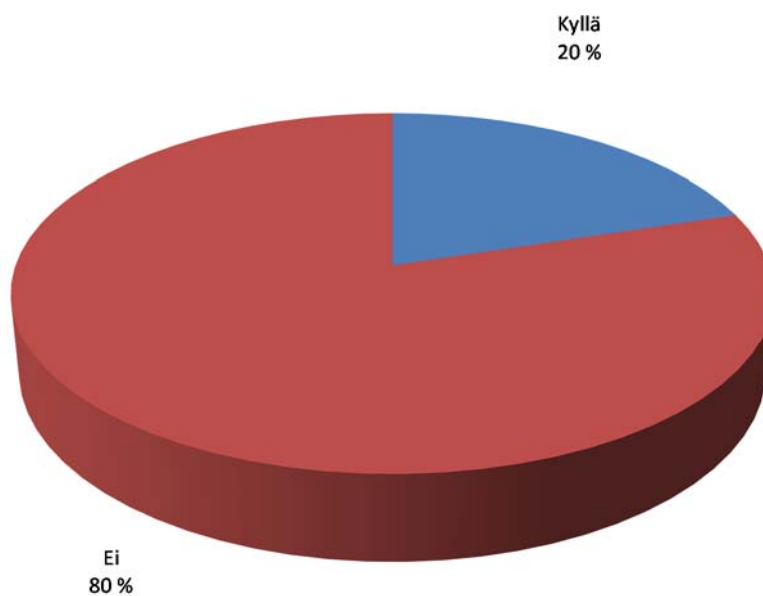

Kuvio 12. Viimeisimmän tietoteoksen julkaisuajankohta sukupuolen mukaan (n = 556)

Vastaajilta kysyttiin myös siitä, onko heidän tietoteoksiaan julkaistu myös ulkomailla. Joka viidennen (20 %) tutkimukseen osallistuneen tietokirjailijan tietosteosten julkaisuoikeuksia on myyty myös ulkomaille. Sekä ulkomaille myytyjen teosten julkaisuoikeuksien määrän että kohdemaiden mediaani oli yksi.

Kuvio 13. Tietosteosteni julkaisuoikeuksia on myyty ulkomaille (n = 556)

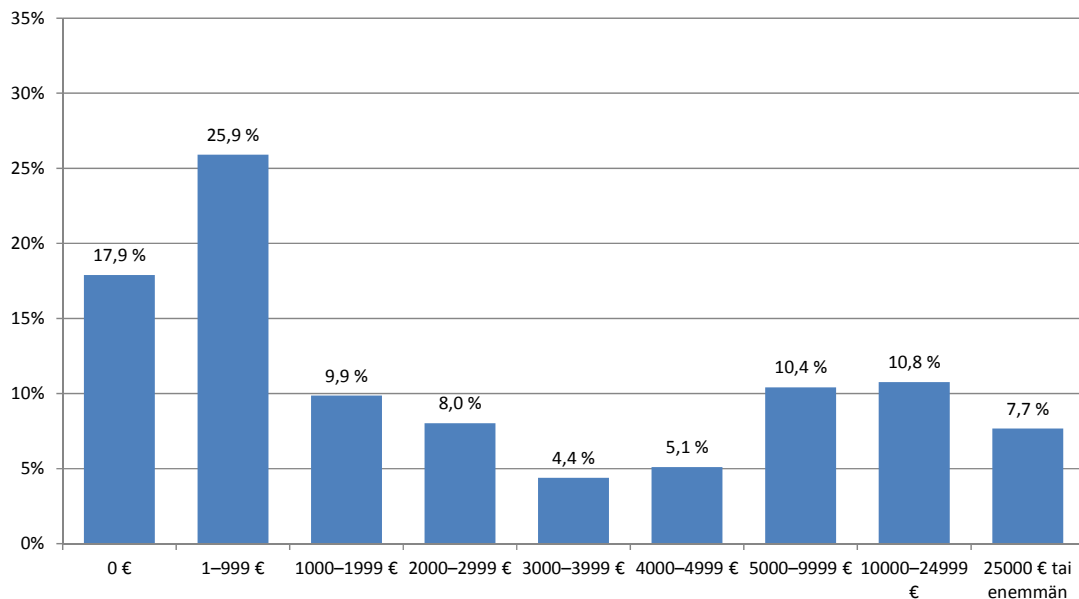

3 TIETOKIRJAILIJOIDEN TALOUDELLINEN TILANNE SUOMESSA VUONNA 2012

3.1 Tietokirjailijoiden verolliset kokonaistulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä

Tässä tutkimuksessa tietokirjailijan työstä saaduilla tuloilla tarkoitetaan kaikkia niitä veronalaisia tuloja, jotka on saatu tietokirjailijan ominaisuudessa. Tällaisia tulonlähteitä ovat kustantajilta saadut tilitykset, tulot ulkomailta (kustantajan kautta saadut ja muut tulot ulkomailta), lainauskorvaukset, muut tekijänoikeuskorvaukset (Teosto, Celia-korvaukset, YLE:n radio- ja tv-palkkio yms.) sekä muut palkat tai palkkiot varsinaisesta tietokirjailijan työstä. Vuonna 2012 tietokirjailijan työstä saadut tulot vaihtelivat 0 euron ja noin 150 000 euron välillä. Varsinaisesta tietokirjailijan työstä saatujen verollisten bruttotulojen mediaani oli 1 525 euroa vuodessa. Tulojen alakvartiili (arvo, jonka alla olevat arvot kuuluvat pienimpään 25 prosenttiin) asettui 150 euroon ja yläkvartiili (arvo, jonka yllä olevat arvot kuuluvat suurimpaan 25 prosenttiin) oli 6 000 euroa.

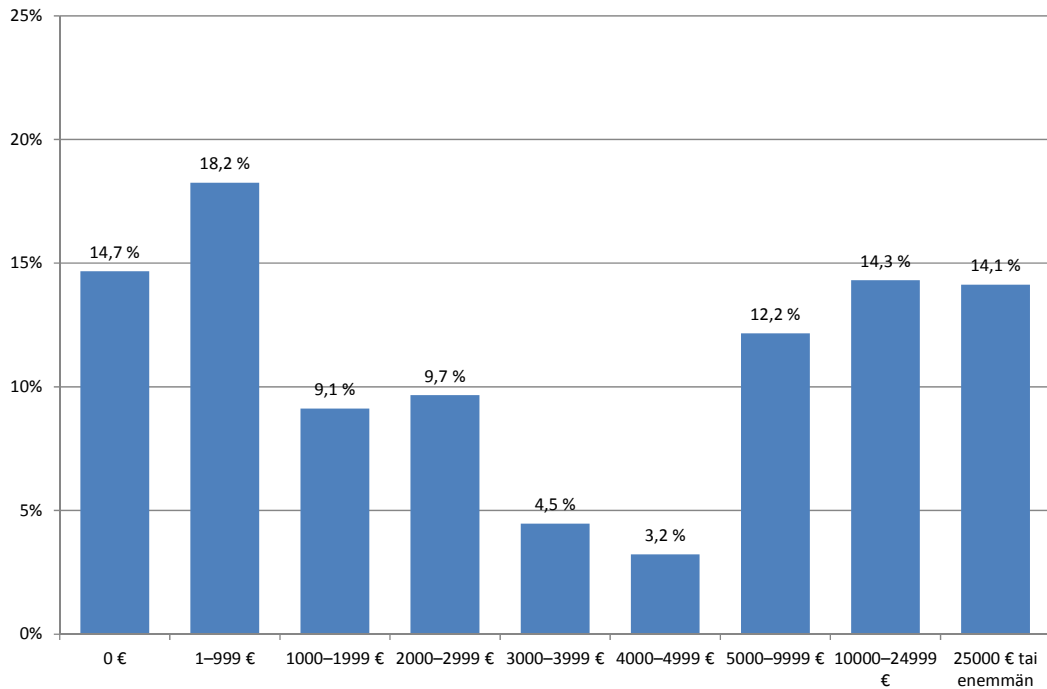
Kuvio 14. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä vuonna 2012 (n = 548)

Laskettaessa yhteen sekä varsinaisesta tietokirjailijan työstä saadut tulot että muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (esim. palkkiot lehdistä, esiintymispalkkiot, konsultointi ja koulutus, asiantuntijatyö yms.) oli veronalaisten vuositulojen mediaani 2 531 euroa. Tulojen alakvartiili oli 421 euroa ja yläkvartiili 12 652 euroa.

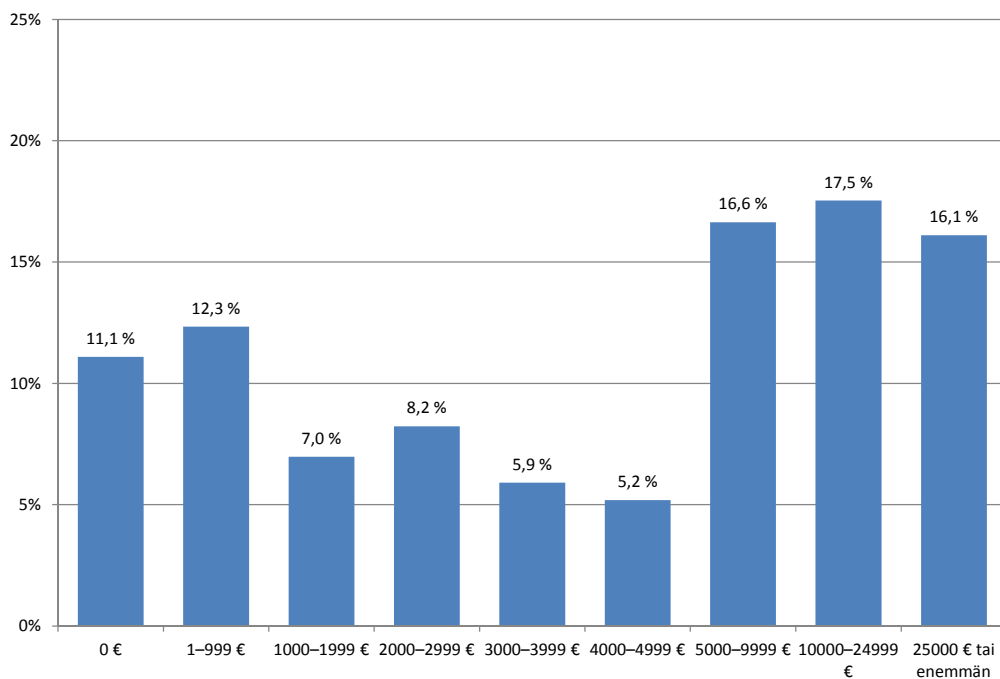
Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Kuvio 15. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä ja muut tietokirjailijan työhön liittyvät verolliset tulot vuonna 2012 (n = 559)

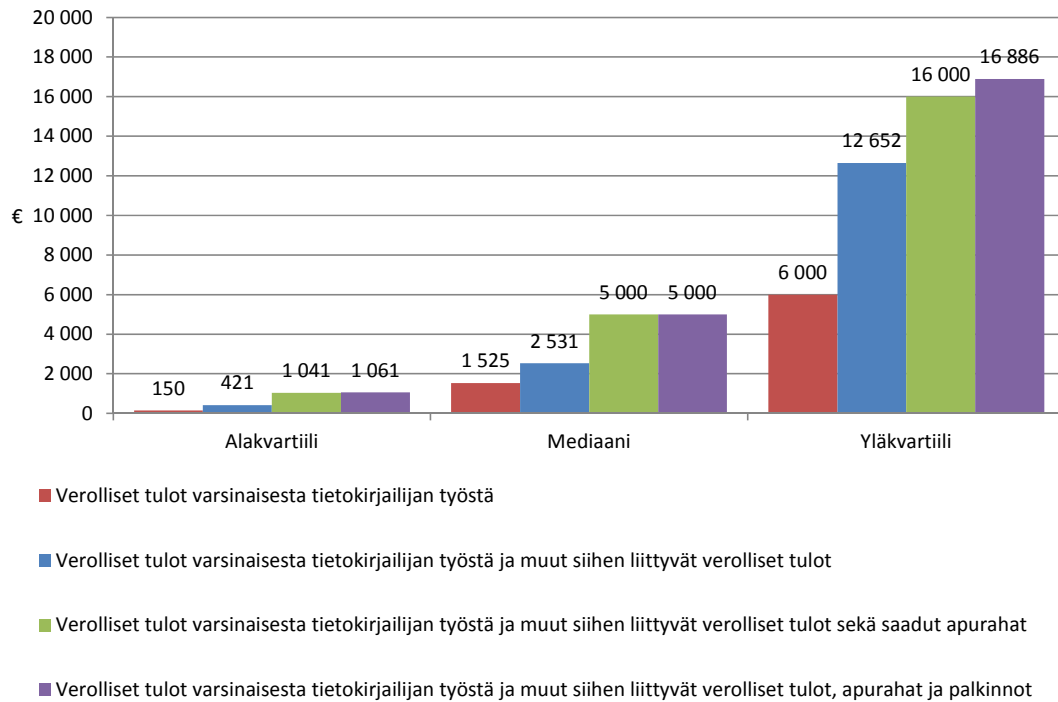
Laskettaessa yhteen verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä, muut tietokirjailijan työhön liittyvät verolliset tulot sekä saadut apurahat, nousi vuositulojen mediaani 5 000 euroon. Tulojen alakvartiili oli 1 041 euroa ja yläkvartiili 16 000 euroa.

Kuvio 16. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä ja muut tietokirjailijan työhön liittyvät verolliset tulot ja apurahat 2012 (n = 559)

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

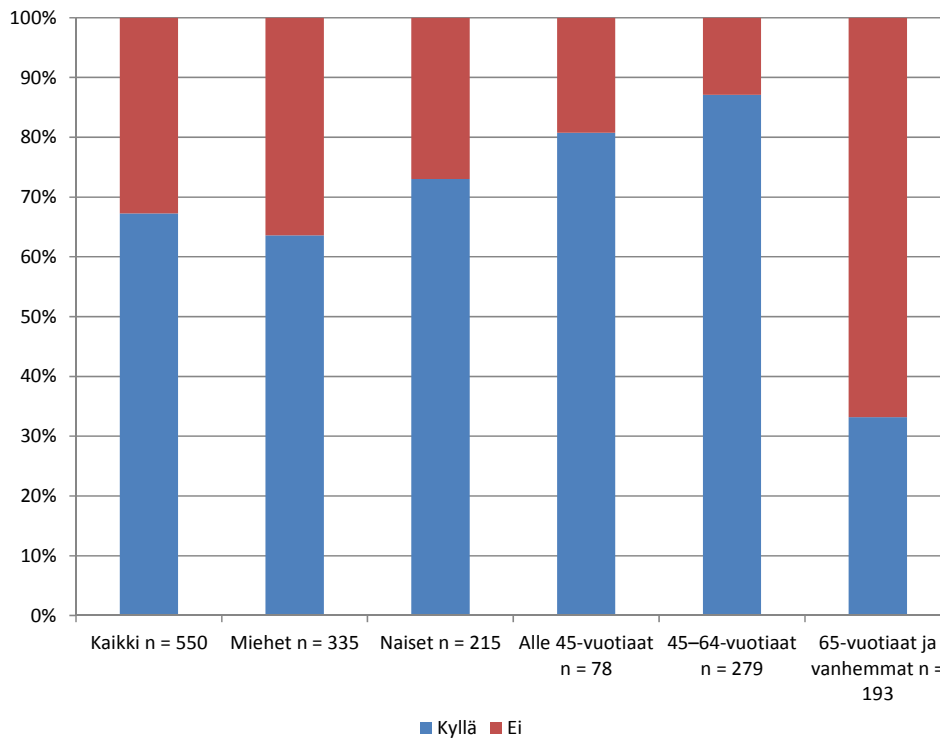
Kuvio 17. Tietokirjailijoiden tulojen mediaani sekä ala- ja yläkvartiilit vuonna 2012 (n = 559)

3.2 Muun ansiotyön merkitys tietokirjailijoille

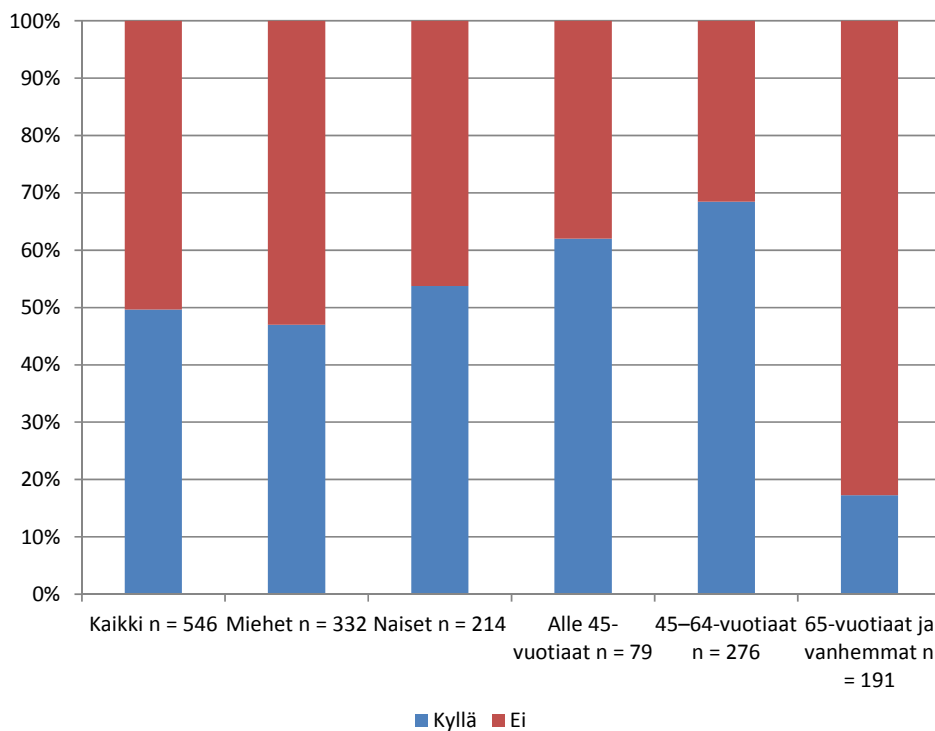
Tutkimuksessa selvitettiin myös sitä, että kuinka suuri osuus tietokirjailijoista tekee jotain muuta työtä voidakseen tehdä varsinaista tietokirjailijan työtä. Kaksi kolmasosaa vastaajista (67 %) ilmoitti tekevänsä muuta työtä voidakseen tehdä tietokirjailijan työtä. Miesten ja naisten näkemyksissä oli jonkin verran eroa (ks. kuvio 19). Alle 45-vuotiaista vastaajista neljä viidesosaa (81 %) teki muuta työtä voidakseen kirjoittaa tietoteoksia. Lähes yhdeksän kymmenestä (87 %) 45–64-vuotiaasta vastaajasta teki muuta työtä voidakseen harjoittaa tietokirjailijan ammattia. Virallisen eläkeiän saavuttamisen myötä muuta työtä tekevien osuus laskee selvästi ja 65-vuotiaista ja sitä vanhemmista vastaajista enää kolmannes (33 %) teki muuta työtä voidakseen kirjoittaa tietoteoksia.

Kuvio 18. Teetkö jotain muuta työtä voidaksesi tehdä tietokirjailijan työtä?

Joka toisella (49 %) tutkimukseen osallistuneella oli tietokirjailijan työn ohella jatkuva työ- tai virkasuhde (ks. kuvio 19). Yli puolella (57 %) työ- tai virkasuhde liittyy tietokirjailijan työhön. Yleisintä pysyvä työssäkäynti oli 45–64-vuotiailla, joista yli kaksi kolmasosaa (69 %) kertoi itsellään olevan jatkuvan työ- tai virkasuhteen. Alle 45-vuotiaistakin työ- tai virkasuhde oli lähes kahdella kolmasosalla (62 %).

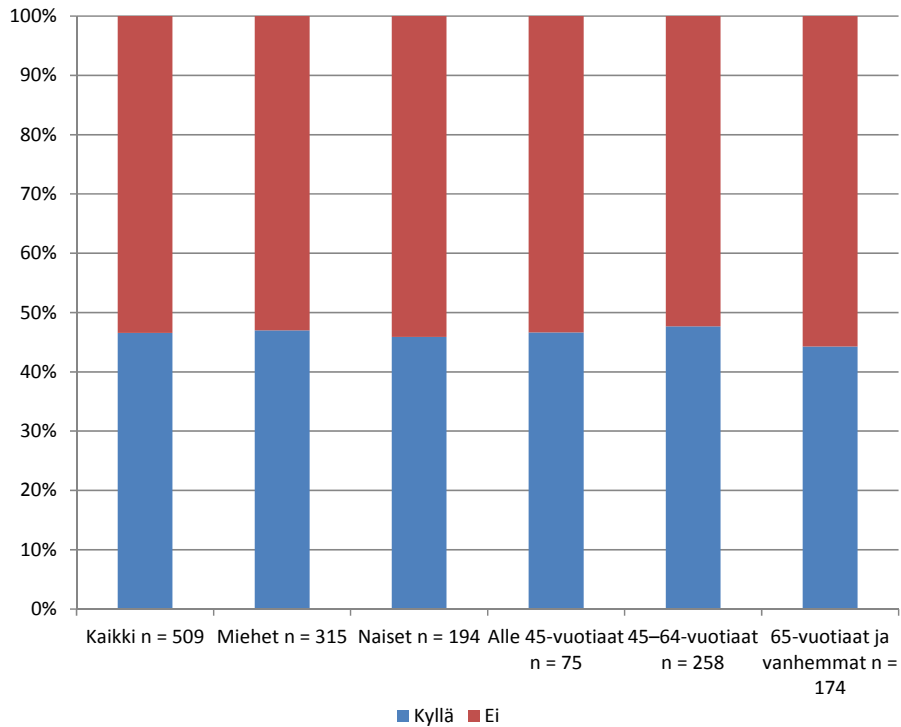
Kuvio 19. Vakituiset työ- ja virkasuhteet eri ikäryhmissä ja eri sukupuolilla

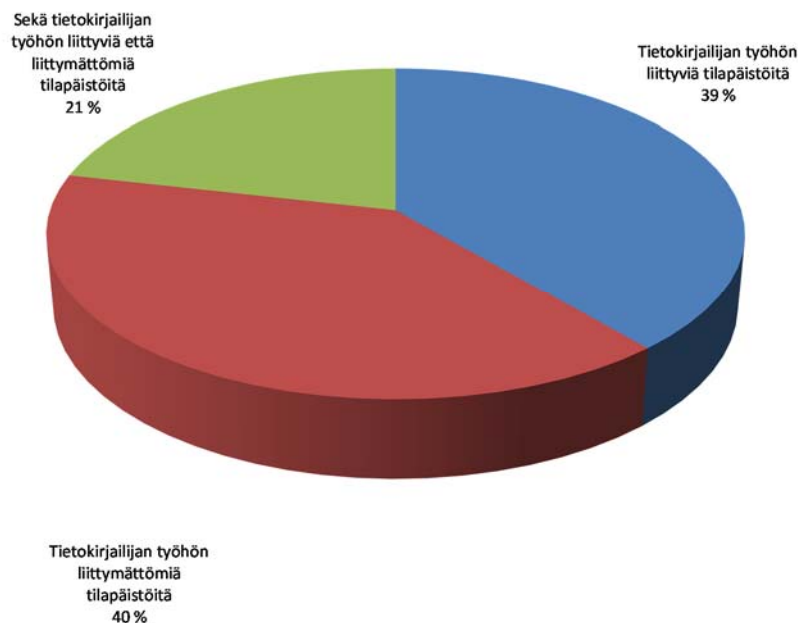
Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Puolet (47 %) vastaajista tekee myös tilapäistöitä. Tilapäistöiden tekemisessä ei ole suuria eroja eri sukupuolten ja ikäryhmien välillä. Vähintään 65-vuotiaistakin vastaajista 44 prosenttia teki edelleen tilapäistöitä. Kaksi viidestä (39 %) vastaajasta teki vain tietokirjailijan työhön liittyviä tilapäistöitä. Saman verran vastaajia (40 %) ilmoitti tekevänsä vain tietokirjailijan työhön liittymättömiä tilapäistöitä. Viidesosa (21 %) tutkimukseen osallistuneista teki sekä tietokirjailijan työhön liittyviä että siihen liittymättömiä tilapäistöitä.

Kuvio 20. Tilapäistöissä käyvien osuus eri ikäryhmissä ja eri sukupuolilla

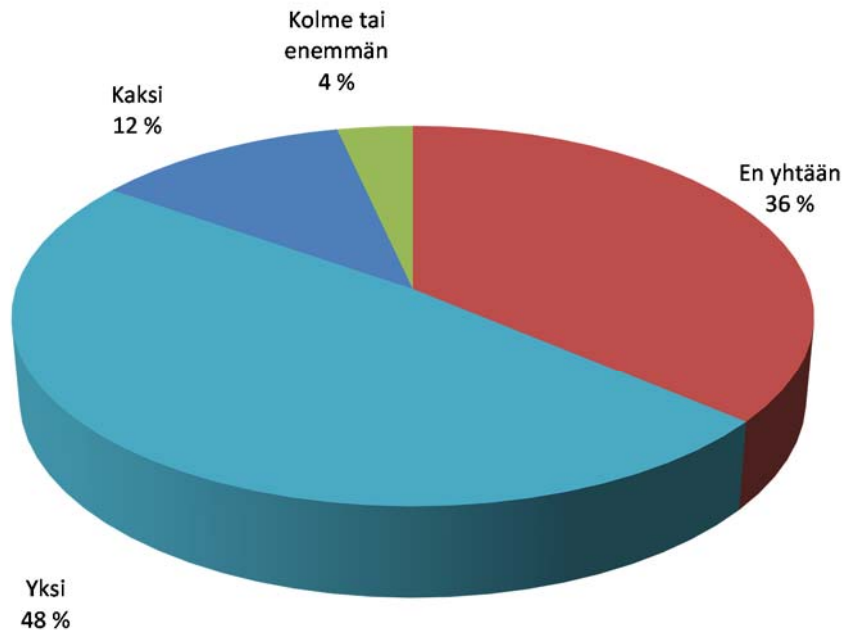
Kuvio 21. Tilapäistöiden laatu (n = 98)

3.3 Tietokirjailijoiden saamat apurahat ja palkinnot

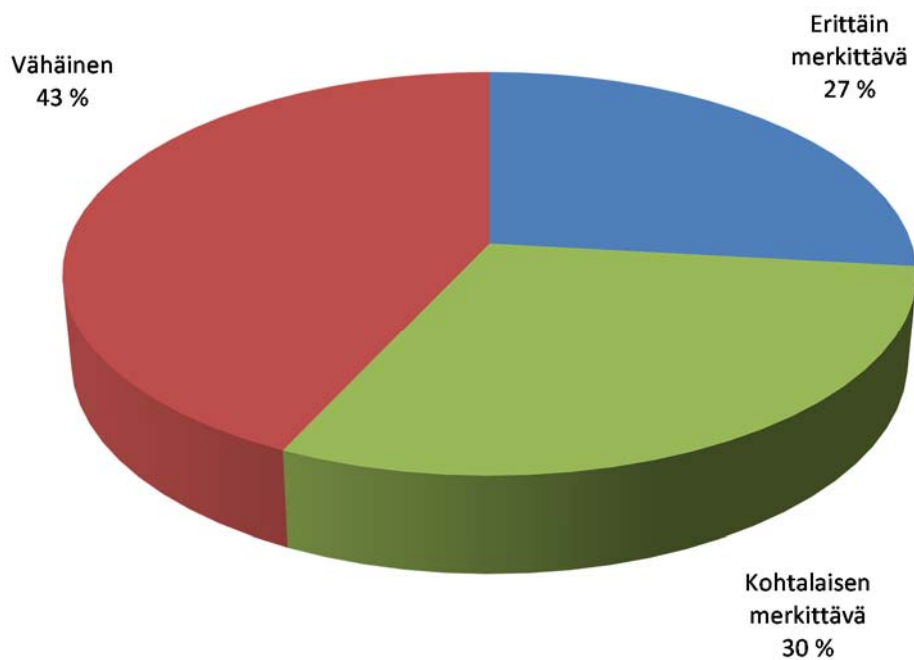
Varsinaisten verollisten tulojen lisäksi erilaiset apurahat muodostavat osan tietokirjailijoiden toimeentuloa. Kaksi kolmasosaa (64 %) tutkimukseen osallistuneista oli hakenut apurahaa tietoteoksen kirjoittamista varten vuonna 2012. Apurahaa hakeneista puolet (48 %) sai yhtä apurahaa vuonna 2012. Reilu kymmenesosa (12 %) apurahaa hakeneista sai kahta apurahaa. Vähintään kolmea eri apurahaa saaneita vastaajia oli 4 prosenttia.

Kuvio 22. Apurahaa hakeneiden tietokirjailijoiden apurahat vuonna 2012 (n = 229)

Apurahaa vuonna 2012 saaneista vastaajista lähes puolet (43 %) piti saamansa apurahan merkitystä toimeentulonsa kannalta vähäisenä. Kolmannes (30 %) piti saamansa apurahaa toimeentulonsa kannalta kohtalaisen merkittävänä ja neljännes (27 %) erittäin merkittävänä.

Kuvio 23. Apurahan merkitys toimeentulon kannalta vuonna 2012 (n = 209)

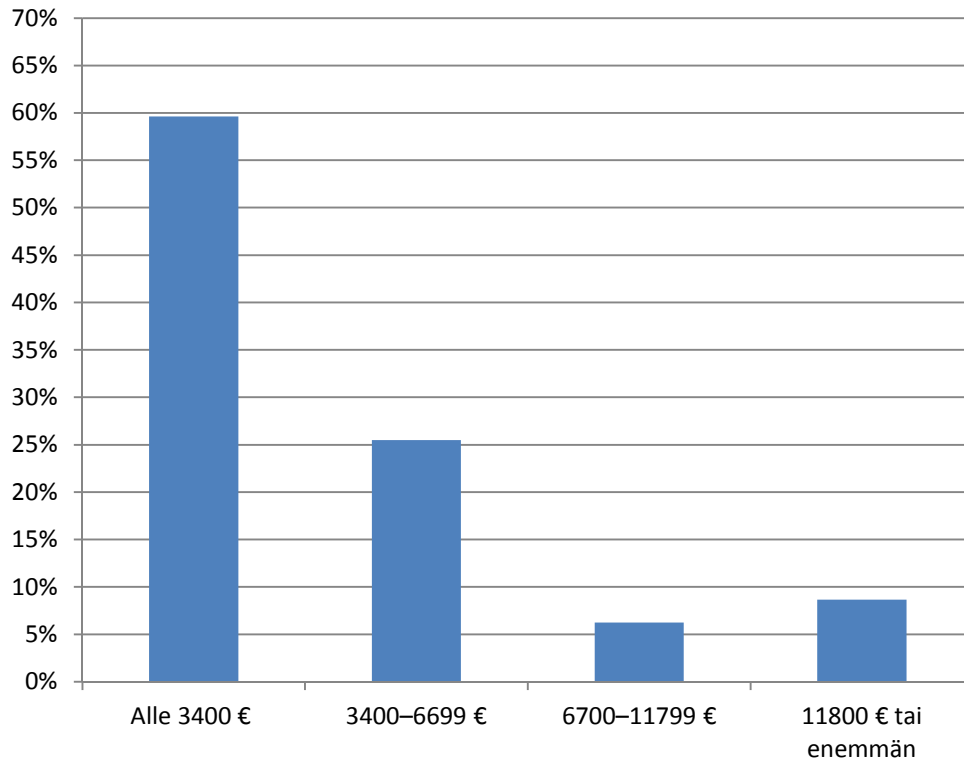

Vastaajien vuonna 2012 saamien apurahojen⁴ mediaani oli 3 000 euroa. Saatujen apurahojen alakvartiili oli 2 000 euroa ja yläkvartiili 4 775 euroa. Vastaajista alle kymmenesosa (9 %) oli saanut apurahaa yli 11 800 euroa. Kolmannes (26 %) vastaajista oli saanut apurahaa 3 400–6 699 euroa. Yli puolella (60 %) vastaajista apurahojen kokonaismäärä jäi alle 3 400 euron.

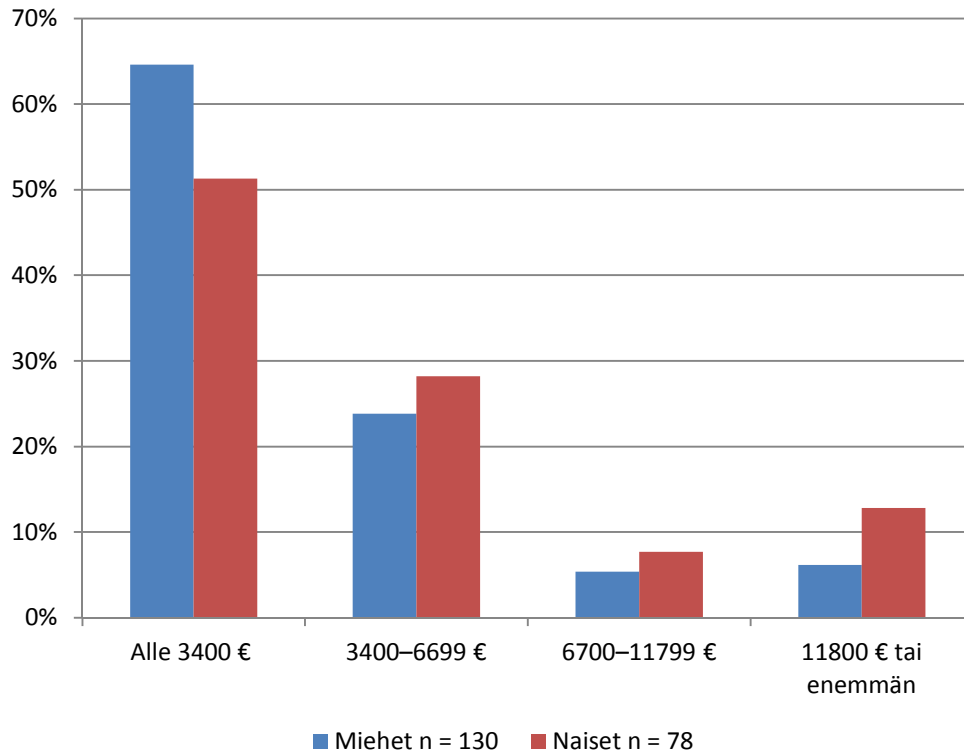
⁴ Luku pitää sisällään tietokirjailijan kaikki tietoteoksen kirjoittamista varten eri lähteistä saamat apurahat.

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

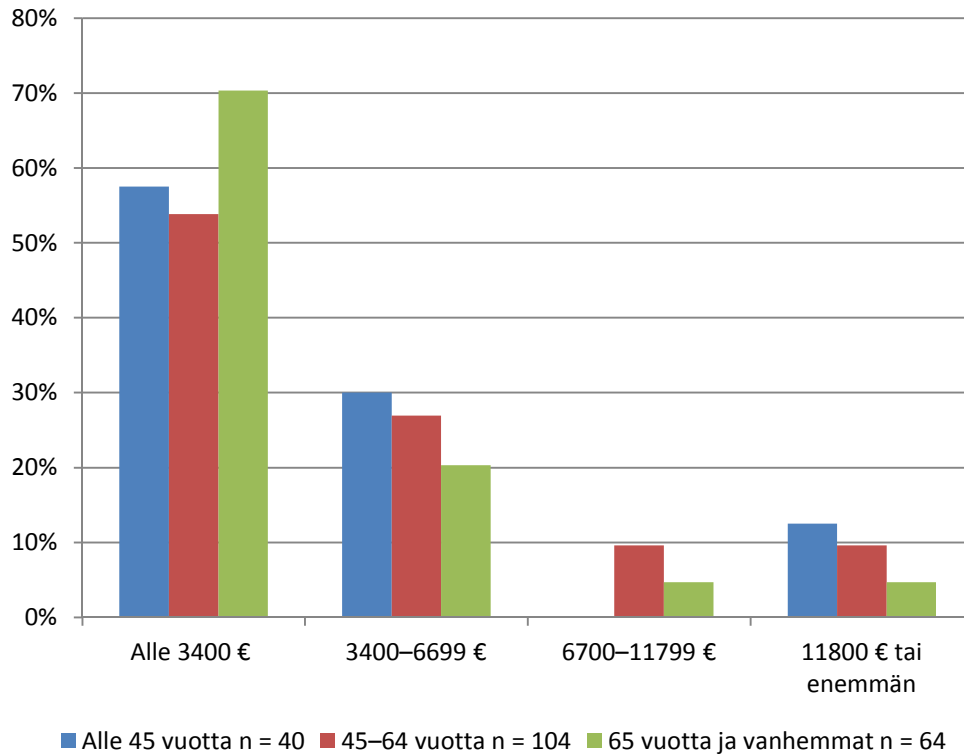
Kuvio 24. Saatujen apurahojen kokonaismäärä vuonna 2012 (n = 208)

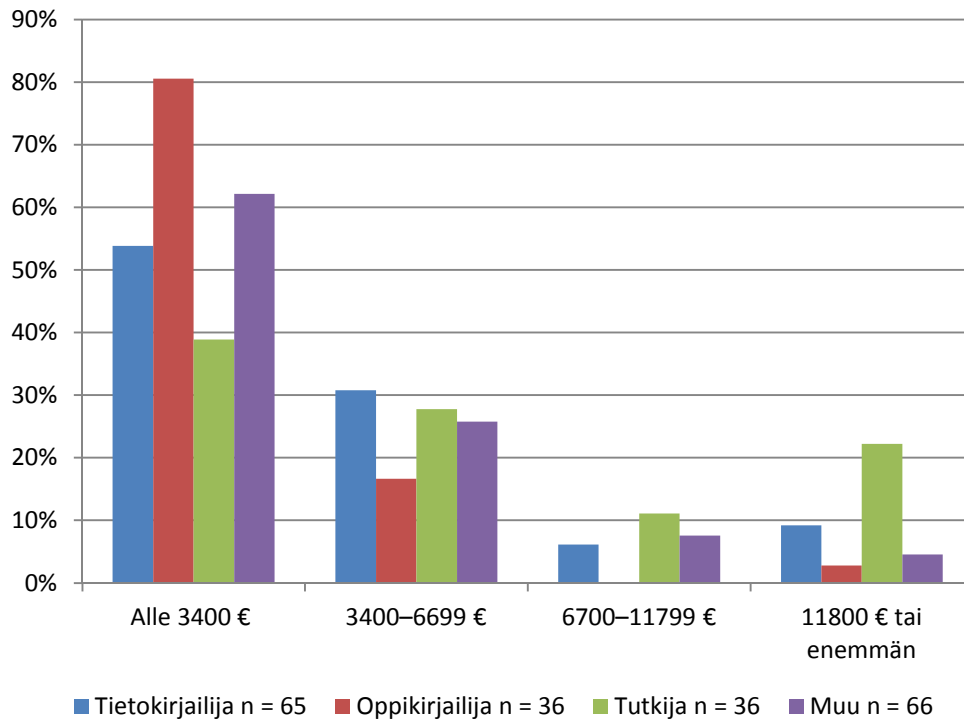
Kuvio 25. Saatujen apurahojen kokonaismäärä sukupuolen mukaan vuonna 2012

Kuvio 26. Saatujen apurahojen kokonaismäärä ikäryhmittäin vuonna 2012

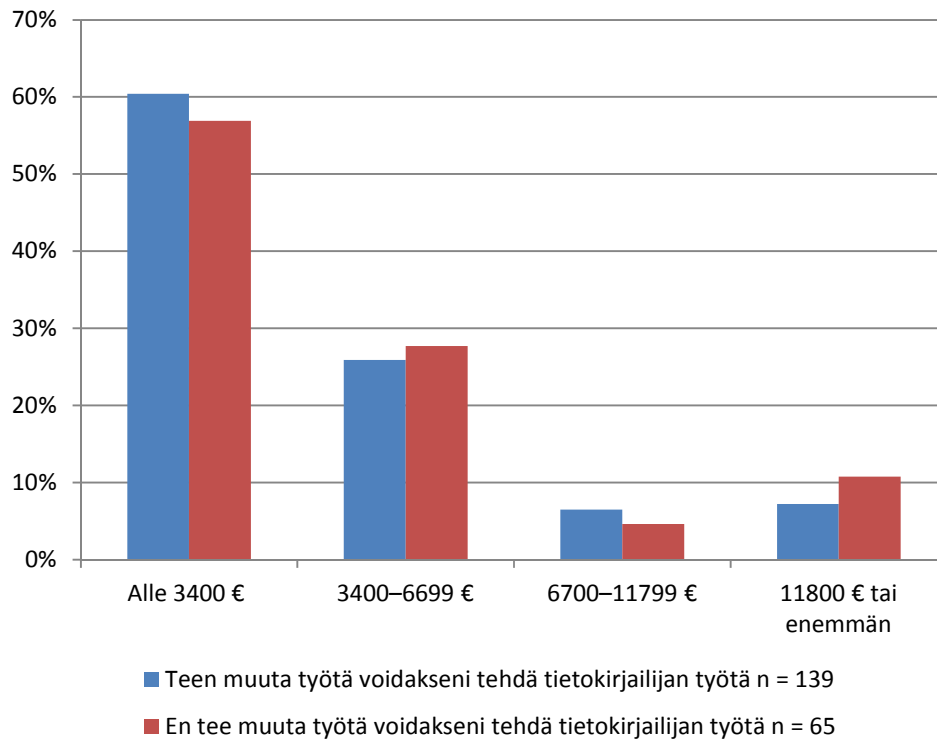

Kuvio 27. Apurahojen kokonaismäärä ensisijaisen ammatti-identiteetin mukaan vuonna 2012

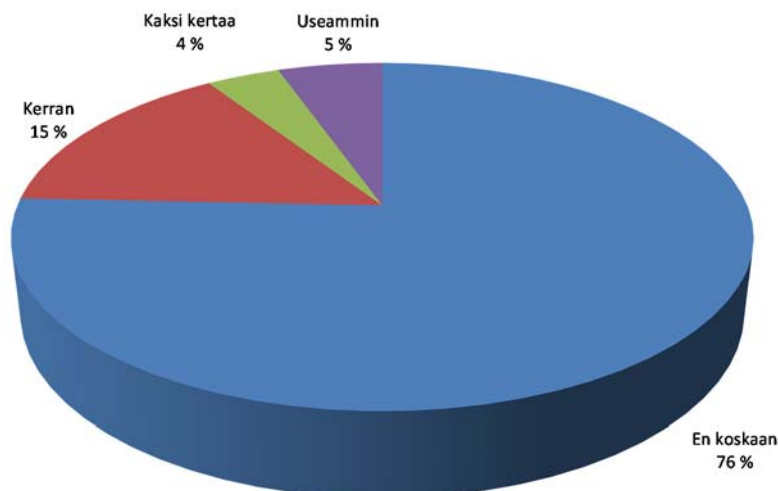
Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Kuvio 28. Saatujen apurahojen koon vaikutus muun kuin tietokirjailijan työn tekemiseen vuonna 2012 (n = 204)

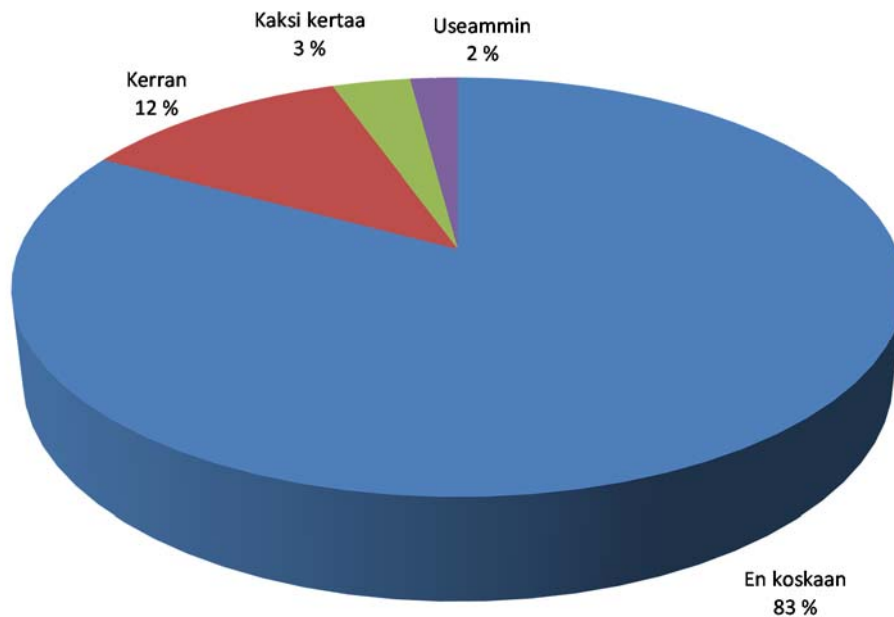
Kolme neljäsosaa (76 %) tutkimukseen osallistuneista ei ole koskaan saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitettua rahapalkintoa. 15 prosenttia vastaajista on saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun rahapalkinnon kerran. Noin joka kymmenes (9 %) vastaaja on saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun rahapalkinnon vähintään kaksi kertaa. Noin 2 prosenttia vastaajista oli saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun rahapalkinnon vuonna 2012.

Kuvio 29. Oletko saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun rahapalkinnon? (n = 551)

Yli neljä viidesosaa (83 %) tutkimukseen osallistuneista ei ole koskaan saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitettua kunniapalkintoa. 12 prosenttia vastaajista on saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun kunniapalkinnon kerran. 5 prosenttia vastaajista on saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun kunniapalkinnon vähintään kaksi kertaa.

Kuvio 30. Oletko saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun kunnia- tai rahapalkinnon, johon ei liity rahaa? (n = 532)

3.4 Tietokirjailijoiden eläketurva

Kyselyssä selvitettiin myös Suomen tietokirjailijat ry:n jäsenistön eläketilannetta. Noin joka kahdeksannella vastaajalla (12 %) oli yrittäjän eläkevakuutus⁵ (YEL) ja hieman yli neljällä prosentilla apurahansaajan eläkevakuutus (MYEL). Yrittäjäeläkevakuutus tulisi olla niillä tietokirjailijoilla, joilla ei ole tietokirjailijan työn ohella työ- tai virkasuhdetta ja joiden tulot⁶ vuonna 2012 olivat vähintään 7 105,84 euroa vuodessa. Kyselyyn vastanneista 40 täytti nämä kriteerit. Kriteerit täyttävistä henkilöistä 40 prosentilla oli yrittäjäeläkevakuutus. Joka kymmenes (10 %) kyselyyn vastanneista sai vuonna 2012 YEL:n perusteella kertynyttä vanhuuseläkettä.

⁵ Itsenäisen yrittäjän eläketurvasta on säädetty yrittäjän eläkelain (YEL). Yrittäjän, joka tekee ansiotyötä olematta tässä työssään työ- tai virkasuhteessa, on otettava itselleen yrittäjän eläkelain mukainen vakuutus. YEL-vakuutus on otettava, jos yrittäjä on 18–67-vuotias/yrittäjätoiminta on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään neljä kuukautta yrittäjän täytettyä 18 vuotta/yrittäjän työtulo on keskimäärin vähintään laissa määritellyn alarajan suuruinen. 7 105,84 euroa vuodessa vuonna 2012.

⁶ Tässä tarkastelussa on huomioitu vain varsinaisesta tietokirjailijan töistä saadut tulot.

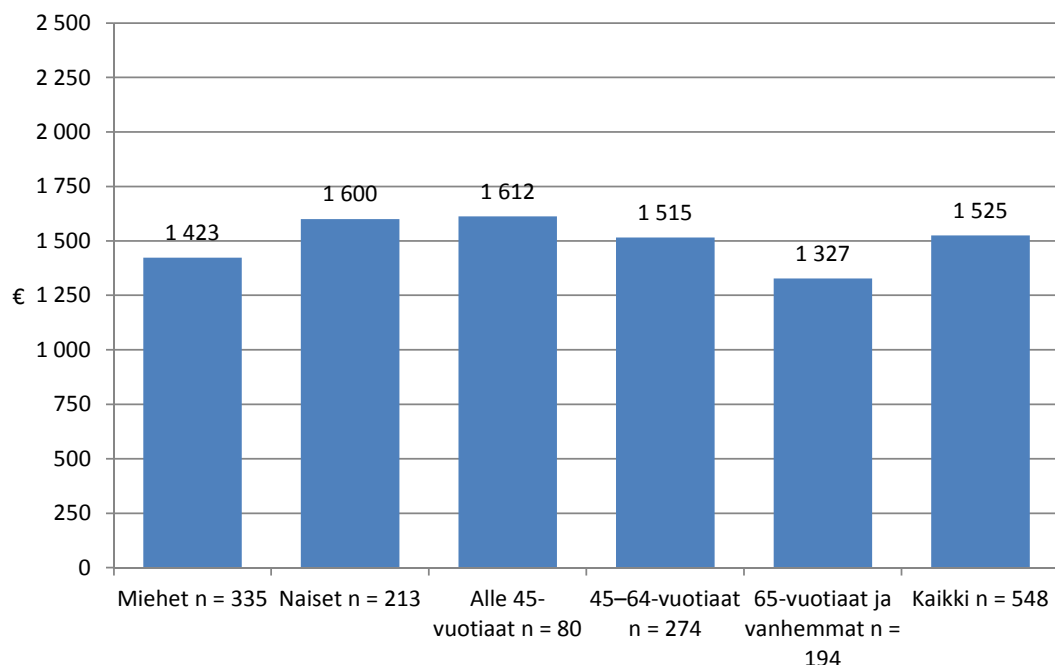
4 TIETOKIRJAILIJOIDEN TALOUDELLINEN ASEMA RYHMITÄIN

Tässä luvussa tarkastellaan tietokirjailijoiden taloudellista asemaa ja tulonmuodostusta erilaisiin ryhmiin jaoteltuna. Tarkastelun kohteena ovat eri sukupuolta ja eri ikäryhmiä edustavat vastaajat sekä apurahaa saavat ja saamattomat vastaajat. Lisäksi selvitetään ansiotyön vaikutusta vastaajien varsinaisesta tietokirjailijan työstä saamiin tuloihin. Tarkastelun kohteena ovat myös ensisijaisen ammatti-identiteetin, viimeisimmän tietoteoksen julkaisuajankohdan ja julkaisutahdin vaikutusta vastaajien tietokirjailijan työstä saataviin tuloihin. Eri ryhmiä vertaillaan sen mukaan, mikä on tarkoituksenmukaista. Kaikissa tarkasteltavana olevissa ryhmissä käytetään keskituloa kuvaamassa mediaania.

Tutkimusvastausten perusteella näyttää siltä, että alle 45-vuotiaiden varsinaisesta tietokirjailijan työstä saamat tulot ovat kaikkein suurimmat ja 65-vuotiaiden ja tätä vanhempien tulot selvästi kaikkein alhaisimmat (ks. kuvio 31). 45–64-vuotiaiden varsinaisesta tietokirjailijan työstä saamiin tulojen mediaani oli 1 515 euroa. Alle 45-vuotiaiden mediaanitulot olivat 1 612 euroa ja 65-vuotiaiden ja tätä vanhempien vain 1 327 euroa.

Kyselytutkimuksen vastausten perusteella naiset näyttävät ansaitsevat keskimäärin hieman enemmän varsinaisesta tietokirjailijan työstä: vuonna 2012 naisten mediaanitulo oli 1 600 euroa ja miesten 1 423 euroa. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että eri ikäryhmien ja sukupuolten mediaanitulojen väliset erot olivat melko vähäisiä.

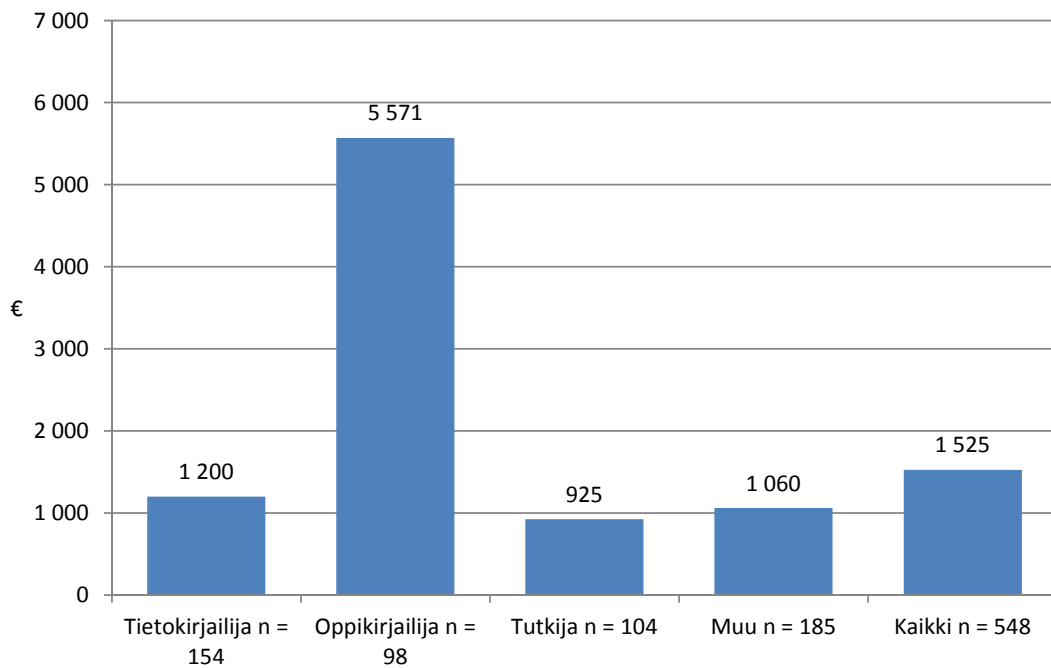
Kuvio 31. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2012

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Ensisijaisena ammatti-identiteettinään oppikirjailijaa pitäneiden vastaajien mediaanitulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä olivat selvästi muita ryhmiä korkeammat, 5 571 euroa. Ensisijaisena ammatti-identiteettinään tietokirjailijaa pitäneiden vastaajien mediaanitulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä olivat vain 1 200 euroa. Niiden vastaajien, jotka pitivät ensisijaisena ammatti-identiteettinä tutkijan ammattia, mediaanitulot vuonna 2012 jäivät alle 1 000 euron (925 euroa).

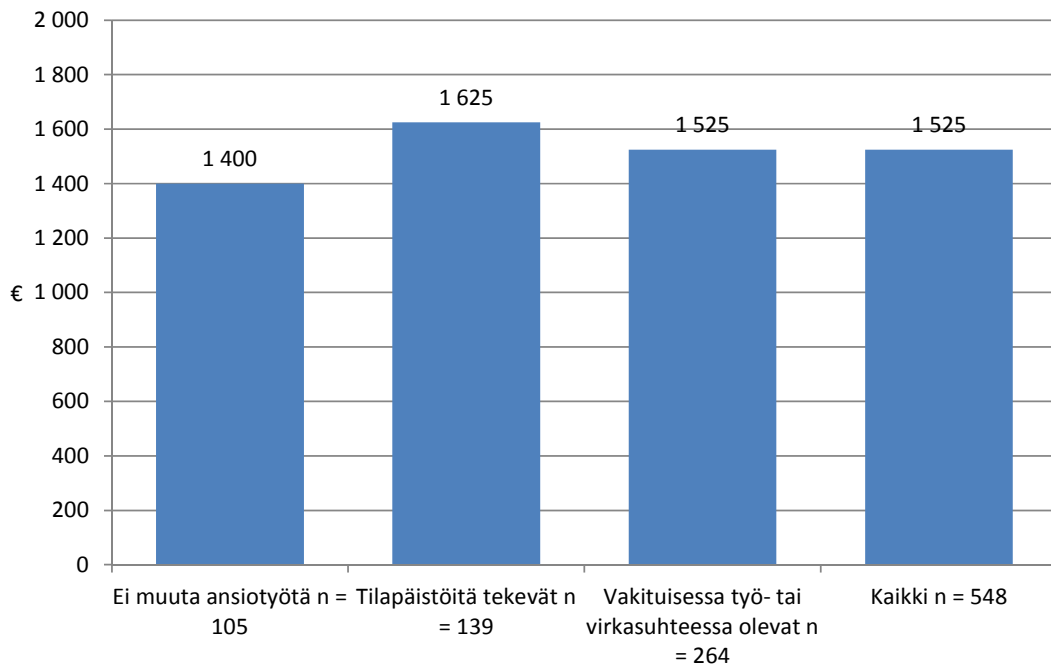
Kuvio 32. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä ensisijaisen ammatti-identiteetin mukaan vuonna 2012

Tarkasteltaessa ansiotyössä käyvien ja ansiotyössä käymättömien tietokirjailijoiden verollisia tuloja varsinaisesta tietokirjailijan työstä vuonna 2012 voidaan havaita tilapäistöitä tekevien mediaanitulon, 1 625 euroa, olevan jonkin verran muussa ansiotyössä käymättömien mediaanituloa, 1 400 euroa, suurempi. Tilapäistöitä tekevien mediaanitulo on myös työ- tai virkasuhteessa olevien mediaanituloa, 1 525 euroa, korkeampi (ks. kuvio 32). Edellä mainittujen ryhmien mediaanitulojen väliset erot ovat kuitenkin suhteellisen pieniä.

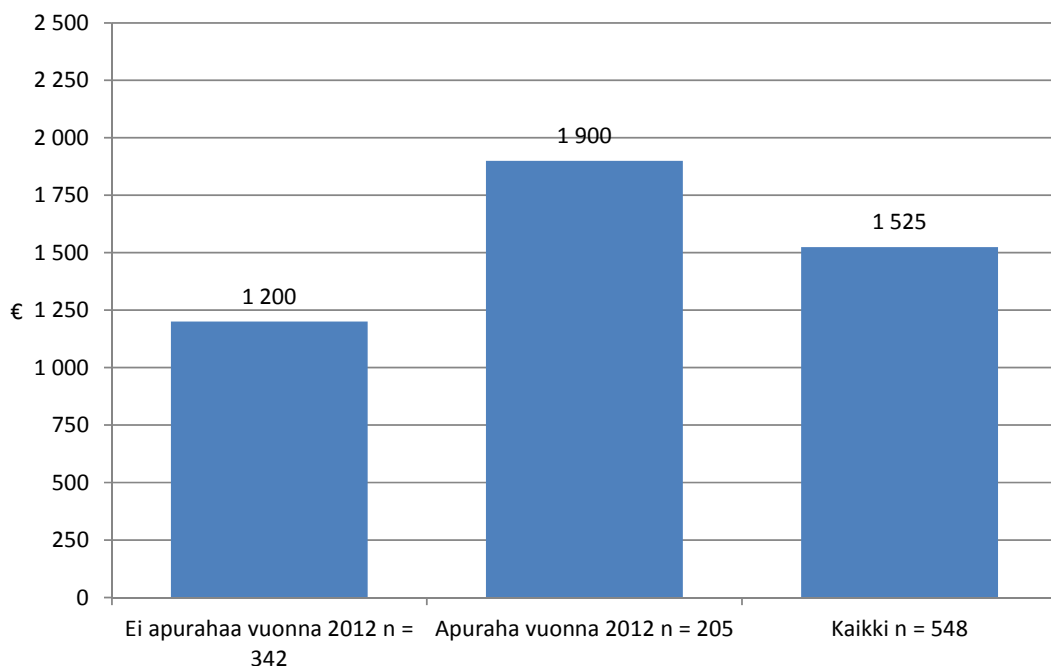
Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Kuvio 33. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä ansiotyössä käyvillä ja ansiotyössä käymättömillä vuonna 2012

Kyselyyn osallistuneiden vastaukset osoittavat, että apurahaa vuonna 2012 saaneiden vastaajien verolliset mediaanitulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä olivat korkeammat kuin apurahaa saamattomien mediaanitulot (ks. kuvio 34). Vastaajien, jotka eivät saaneet apurahoja vuonna 2012, mediaanitulot olivat 1 200 euroa. Apurahaa saaneiden tietokirjailijoiden verolliset mediaanitulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä olivat 1 900 euroa.

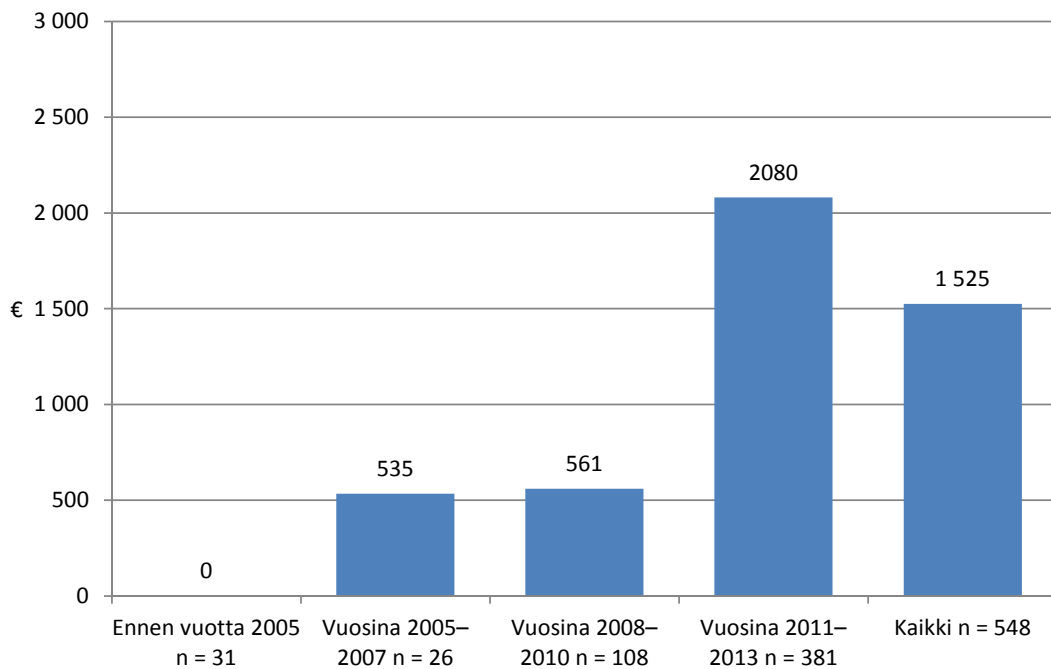
Kuvio 34. Apurahaa saaneiden ja saamattomien verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä vuonna 2012

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Viimeisimmän tietoteoksen julkaisuajankohta vaikuttaa luonnollisesti varsinaisesta tietokirjailijan työstä saatuihin tuloihin (ks. kuvio 35). Tietokirjailijat, jotka eivät ole julkaisseet teosta vuoden 2011 jälkeen, eivät juuri ansaitse tuloja varsinaisella tietokirjailijan työllä. Heidän verolliset mediaanitulonsa varsinaisesta tietokirjailijan työstä olivat vuonna 2012 vain hieman yli 500 euroa. Niiden vastaajien, joiden viimeisin tietoteos on julkaistu ennen vuotta 2005, mediaanitulot olivat 0 euroa. Viimeisimmän tietoteoksensa vuonna 2011 tai sen jälkeen julkaisseiden tietokirjailijoiden mediaanitulot olivat 2 080 euroa.

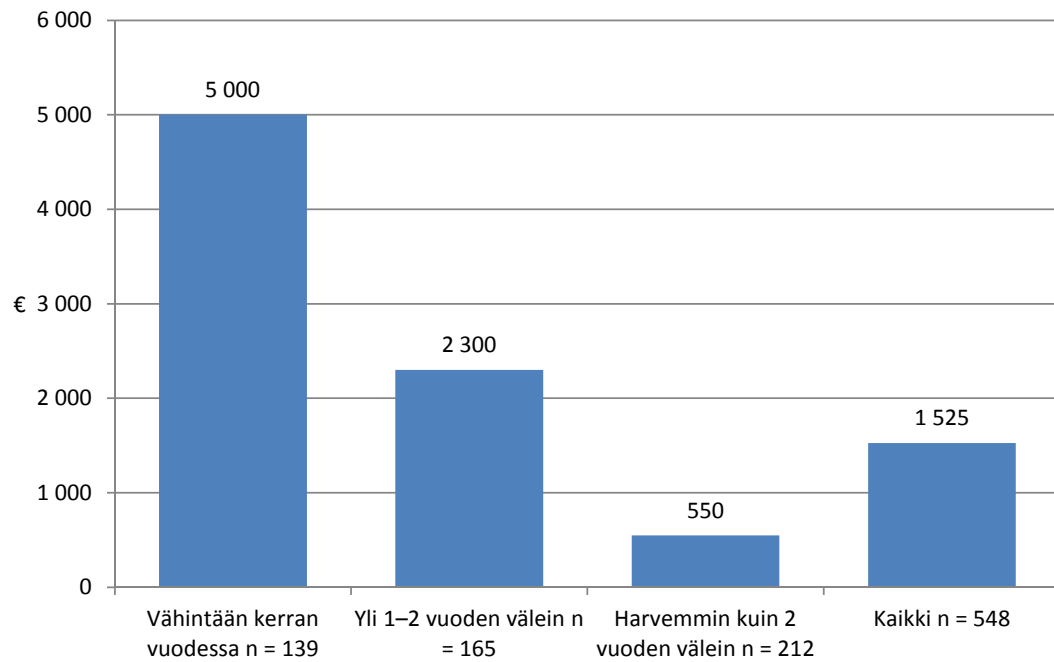
Kuvio 35. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä viimeisimmän tietoteoksen julkaisuvuoden mukaan vuonna 2012

Tietoteosten julkaisutahdilla on huomattava vaikutus varsinaisesta tietokirjailijan työstä saatuihin tuloihin (ks. kuvio 36). Vastaajien, jotka ovat julkaisseet tietoteoksen vuosittain, mediaanitulot olivat 5 000 euroa eli selvästi muiden ryhmien mediaanituloja korkeammat.

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

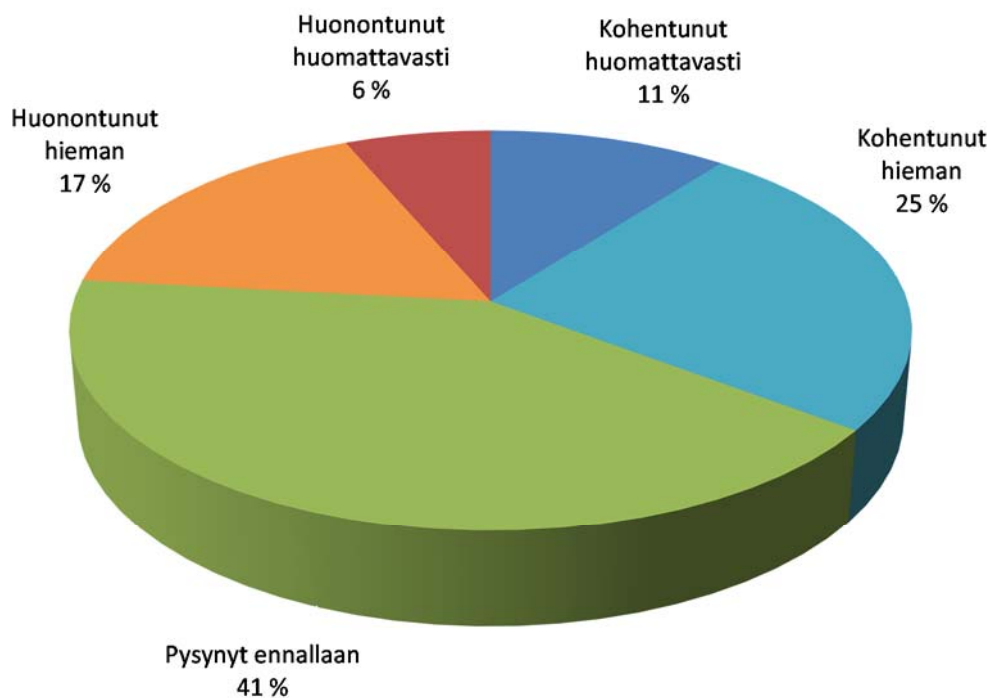
Kuvio 36. Verolliset tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä tietoteosten julkaisutahdin mukaan vuonna 2012

5 MUUTOKSET TIETOKIRJAILIJOIDEN TALOUDELLISESSA ASEMASSA

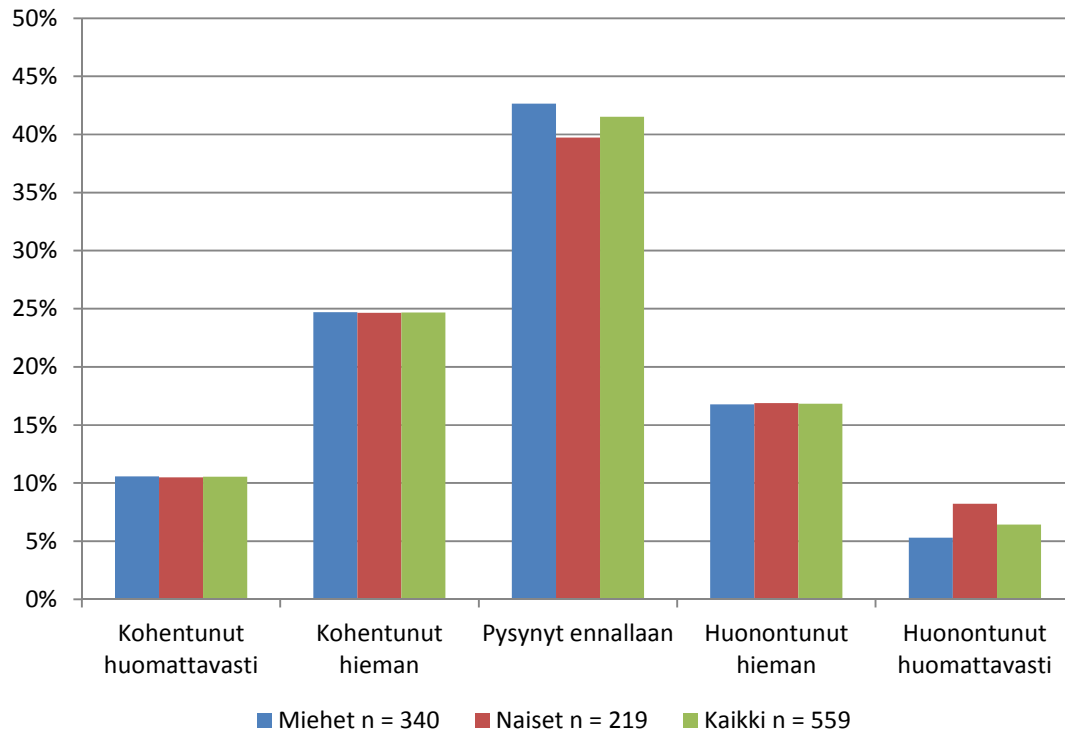
Tietokirjailijoiden varsinaisesta tietokirjailijan työstään saama tulotaso on alhainen, ja tulot ovat melko epävakaat ja vuosittain vaihtelevat. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten heidän taloudellinen tilanteensa oli muuttunut vuosien 2007 ja 2012 välisenä aikana. Kaksi viidestä (41 %) vastaajasta arvioi taloudellisen tilanteensa pysyneen tarkasteluajanjaksona ennallaan. Neljäsosa (23 %) vastaajista arvioi, että heidän taloudellinen tilanteensa on heikentynyt ainakin hieman. Reilu kolmannes (36 %) arvioi taloudellisen tilanteensa kohentuneen ainakin jonkin verran. Naisten ja miesten näkemyksissä taloudellisen tilanteensa kehityksestä ei ole suuria eroja. Noin neljäsosa sekä miehistä (22 %) että naisista (25 %) arvioi taloudellisen tilanteensa huonontuneen. Kolmannes sekä naisista (35 %) että miehistä (35 %) oli sitä mieltä, että heidän taloudellinen tilanteensa on parantunut vuosien 2007 ja 2012 välisenä aikana.

Kuvio 37. Taloudellisen tilanteen kehitys vuosien 2007 ja 2012 välisenä aikana (n = 559)

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

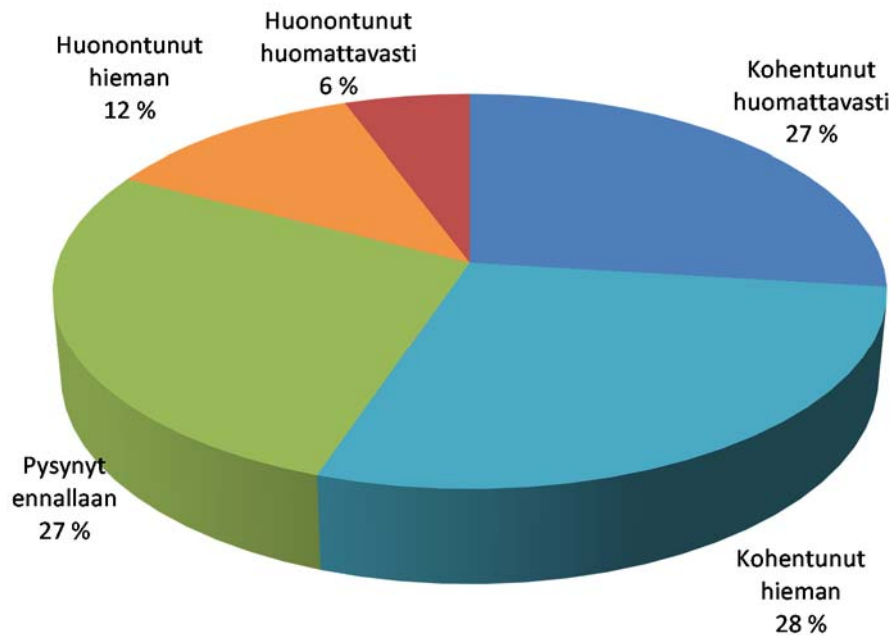
Kuvio 38. Taloudellisen tilanteen kehitys vuosien 2007 ja 2012 välisenä aikana sukupuolen mukaan

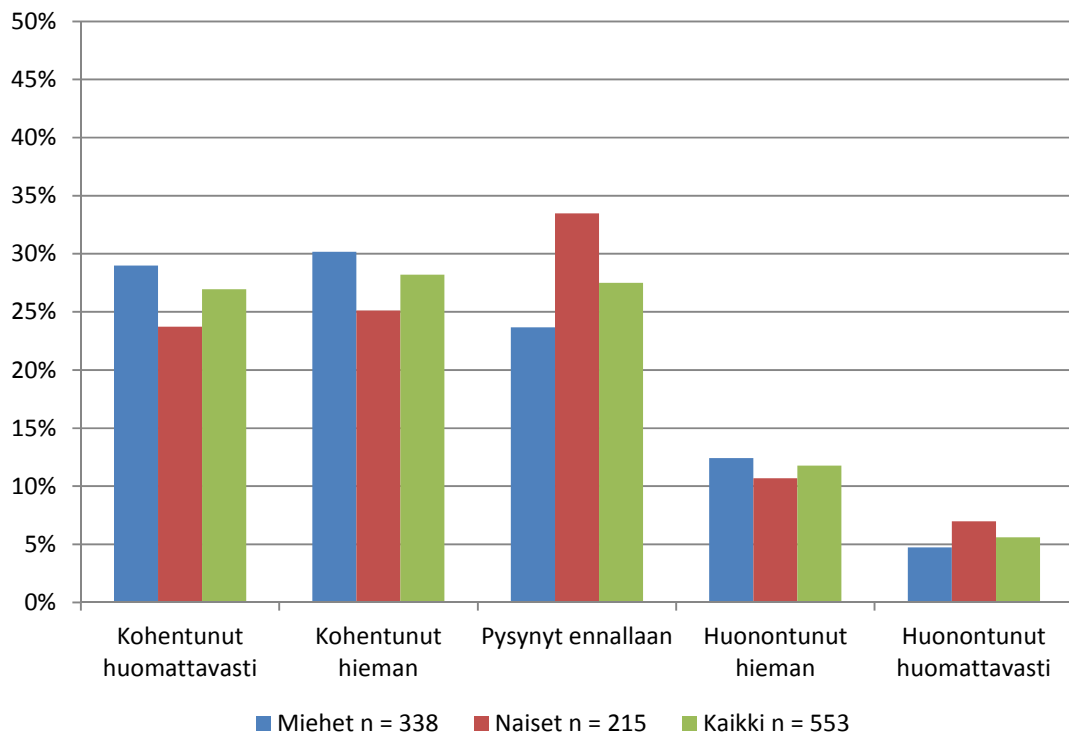
Vastaajat arvioivat myös sitä, miten heidän taloudellinen tilanteensa on muuttunut tietokirjailijan uran alkuaajoista nykypäivään. Yli puolet vastaajista (55 %) arvioi taloudellisen tilanteensa parantuneen ainakin jonkin verran uran ensi vuosista. Taloudellisen tilanteensa arvioi pysyneen ennallaan neljännes (27 %) vastaajista. Noin joka viides (18 %) tutkimukseen osallistuneista katsoi taloudellisen tilanteensa huonontuneen ainakin jonkin verran tietokirjailijan uransa alkuaajoista. Vastausten perusteella näyttää siltä, että miesten näkemykset taloudellisen tilanteensa kehittymisestä tietokirjailijan uran alkuaajoista ovat hieman myönteisempiä kuin naisten: miehistä 59 prosenttia ja naisista 49 prosenttia arvioi taloudellisen tilanteensa kohentuneen. Noin viidennes sekä miehistä (17 %) että naisista (18 %) oli sitä mieltä, että heidän taloudellinen tilanteensa on huonontunut ainakin jonkin verran tietokirjailijan uran alusta.

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Kuvio 37. Taloudellisen tilanteen kehitys tietokirjailijan uran alkuaajoista nykypäivään (n = 553)

Kuvio 38. Taloudellisen tilanteen kehitys tietokirjailijan uran alkuaajoista nykypäivään sukupuolen mukaan

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Vastaajilta kysyttiin avoimella kysymyksellä sitä, mitkä syyt ovat vaikuttaneet taloudellisen tilanteen paranemiseen tai huononemiseen. Kolme neljäsosaa (73 %) oli vastannut avoimeen kysymykseen. Tietokirjailijoiden avoimista vastauksista nousi esille muutamia keskeisiä taloudellisen tilanteen kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Keskeisenä taloudellista tilannettaan parantava tekijänä pidettiin muista kuin varsinaisesta tietokirjailijan työstä (esim. vakituinen työpaikka tai työuralla eteneminen) saatujen tulojen kasvamista. Osa vastaajista piti myös tietokirjailijan uralla edistymistä, tunnettavuuden lisääntymistä ja sitä kautta erilaisten työtilaisuuksien määrän kasvua ansiotasoaan nostavana tekijä. Muutamat vastaajat olivat myös sitä mieltä, että lisääntyneet apurahat ovat kohentaneet heidän taloudellista asemaansa. Taloudellisen tilanteen huononemiseen vaikuttivat samat tekijät, kuten esimerkiksi apurahojen vähentyminen, jääminen pois muista töistä, eläköityminen ja tietokirjailijan uran kehityksen pysähtyminen tai taantumisen syystä tai toisesta. Melko monet vastaajat pitivät taloudellisen tilanteensa huononemisen syynä sairautta ja ikääntymisen myötä tapahtunutta kirjoittamisen vähenemistä.

LIITE 1: Tutkimuksen kysymyslomake

TIETOKIRJAILIJOIDEN TALOUDELLINEN ASEMA SUOMESSA VUONNA 2012

I TAUSTATIEDOT

1.1 Sukupuoli: Nainen _____ Mies _____

1.2 Syntymävuosi _____

1.3 Asuinkunta _____

1.4 Asuinpaikka (yhdistyksen aluetoiminnan mukaisesti)

Etelä- ja Keski-Pohjanmaa _____

Etelä-Savo _____

Kaakonkulma _____

Kanta-Häme _____

Keski-Suomi _____

Lappi _____

Lounais-Suomi _____

Päijät-Häme _____

Pirkanmaa _____

Pohjois-Karjala _____

Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu _____

Pohjois-Savo _____

Uusimaa _____

1.5 Ammatti-identiteettini on ensisijaisesti

Tietokirjailija (yleisten tietokirjojen ja tiedekirjojen tekijä) _____

Oppikirjailija (oppikirjojen ja – materiaalien tekijä) _____

Tutkija (tutkimusmonografioiden ja – artikkelien tekijä) _____

Muu, mikä _____

1.6 Koulutusaste: (valitse vain korkein koulutustaso)

Perusaste (kansa-, keski- ja peruskoulun tutkinnot) _____

Keskiaste (ylioppilastutkinto, ammatillinen perustutkinto) _____

Alin korkea-aste (ent. opistoaste, teknikon, merkonomien ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja) _____

Alempi korkeakouluaste (AMK tutkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot) _____

Ylempi korkeakouluaste (maisteritutkinnot, diplomi-insinööri) _____

Tutkijakoulutusaste (tieteelliset lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot) _____

Muu, mikä _____

1.7 Ensimmäisen tietoteoksen julkaisuvuosi: _____

1.8 Viimeisimmän tietoteoksen julkaisuvuosi: _____

1.9 Julkaistujen tietoteosten kokonaismäärä: _____ kpl

1.10 Onko tietoteostesi oikeuksia myyty ulkomaille? Ei ____ Kyllä ____

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Monenko tietoteoksen ____ ja moneenko maahan ____

1.11 Mitä tietokirjallisuuden lajia olet julkaissut (numerointi 1-x siten että ykkösen saa se mitä olet julkaissut eniten)

Yleinen tietokirjallisuus _____
Oppimateriaalit _____
Tutkimuskirjallisuus _____
Hakuteokset _____
Oppaat _____
Lasten ja nuortentietokirjallisuus _____
Mielipidekirjallisuus _____

II TALOUDELLINEN ASEMASI VUONNA 2012

TIETOKIRJALLISESTA TYÖSTÄ SAATU TULO

Seuraavissa kohdissa ilmoitetaan ainoastaan tietokirjallisesta työstä saadut tulot vuodelta 2012. Tulot ilmoitetaan bruttomääräisinä, eli niistä ei vähennetä ennakonpidätystä. Tietokirjailijan työstä saaduilla tuloilla tarkoitetaan kaikkia niitä verollisia tuloja, jotka olet tietokirjailijan ominaisuudessa saanut.

2.1 Paljonko sait verollista tuloa tietokirjailijan työstä vuonna 2012 yhteensä _____ euroa

2.2 Erittele eri tulonlähteistä saamasi tulot alla olevan jaottelun mukaisesti:

Kustantajalta saadut tilitykset _____ euroa
Tulot ulkomailta (kustantajan kautta saadut ulkomaiset
tilitykset ja muut tulot ulkomailta) _____ euroa
Lainauskorvaus _____ euroa
Muut tekijänoikeuskorvaukset* _____ euroa
Muut palkat tai palkkiot varsinaisesta tietokirjailijan työstä _____ euroa

*Teosto, Celia -korvaukset, YLEn radio- ja tv-palkkio yms.

APURAHAT

2.3 Haitko ja saitko tietoteoksiesi kirjoittamista varten apurahoja vuonna 2012 (valitse kaikki oikeat vaihtoehdot)

En ole hakenut apurahoja _____
Suomen tietokirjailijat ry:n apuraha En saanut ___ Kyllä _____ €
Kirjastoapuraha En saanut ___ Kyllä _____ €
Tiedonjulkistamisen kohdeapuraha En saanut ___ Kyllä _____ €
Kulttuurirahaston apuraha En saanut ___ Kyllä _____ €
Kordelinin säätiön apuraha En saanut ___ Kyllä _____ €
Jonkin muun säätiön apuraha En saanut ___ Kyllä _____ €
Jonkin kustantajan apuraha En saanut ___ Kyllä _____ €
Jokin muu apuraha, mikä _____ En saanut ___ Kyllä _____ €

2.4 Jos sait apurahaa vuonna 2012, niin miten merkittävä tämä tulonlähde on ollut toimeentulosi kannalta?

Erittäin merkittävä ____ Kohtalaisen merkittävä ____ Vähäinen ____

2.5 Onko apurahatulojasi yritetty verottaa? Ei ____ Kyllä ____

PALKINNOT

2.6 Oletko saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun rahapalkinnon?

En koskaan ___ Kerran ___ Kaksi kertaa ___ Useammin ___

2.7 Oletko saanut tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun kunniapalkinnon, johon ei liity rahaa?

En koskaan ___ Kerran ___ Kaksi kertaa ___ Useammin ___

2.8 Oletko saanut muun kirjallisuuspalkinnon, minkä: _____

2.9 Saitko tietoteokselle tai tietokirjailijalle tarkoitetun rahapalkinnon vuonna 2012?

Ei ___ Kyllä ___, _____ euroa, mikä palkinto? _____

ELÄKKEET

2.10 Oliko sinulla vuonna 2012 yrittäjäeläkevakuutus (YEL)?

Ei ___ Kyllä ___ mikä oli vakuutuksen perustana oleva työtulosi? _____ €

2.11 Oliko sinulla vuonna 2012 apurahansaaajan eläkevakuutus (MYEL)

Ei ___ Kyllä ___ mikä oli vakuutuksen perustana oleva apurahasi? _____ €

2.12 Saatko YEL:n perusteella kertynyttä vanhuuseläkettä?

(huom! huomioi vain YEL-vakuutuksesta kertyvä eläke)

Ei ___ Kyllä ___ paljonko? _____ €

MUU TYÖ JA MUUSTA TYÖSTÄ SAATU TULO

2.10 Teetkö jotain muuta työtä voidaksesi tehdä tietokirjailijan työtä?

Ei ___ Kyllä ___

2.11 Oliko sinulla vuonna 2012 vakituinen työ tai virkasuhde?

Ei _____ Kyllä _____ mikä (nimike) _____

2.12 Jos sinulla oli työ/virkasuhde, niin oliko työ/virka tietokirjailijan työhön liittyvä:

Ei _____ Kyllä _____

2.13 Teitkö vuonna 2012 tietokirjailijan työn ohella tilapäistöitä (freelancer tms.)

Ei ___ Kyllä ___

2.14 Jos teit tilapäistöitä, millaista työtä teit?

___ Tietokirjailijan työhön liittyvää, mitä _____

___ Tietokirjailijan työhön liittymätöntä työtä, mitä _____

2.15 Paljonko sinulla oli vuonna 2012 yhteensä muita kuin tietokirjallisesta työstä saatuja tuloja

_____ euroa

2.16 Paljonko näistä tuloista liittyi tietokirjailijan työhön? (esimerkiksi palkkiot lehdistä, esiintymispalkkiot, konsultointi- ja koulutus, asiantuntijatyö yms.)

_____ euroa

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

2.17 Luovuitko vuonna 2012 muista ansiotöistäsi tietokirjoittamisen ajaksi?

Ei _____ Kyllä _____

2.18 Ilmoittauduitko työttömäksi työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistossa vuoden 2012 aikana?

Ei _____ Kyllä _____, työttömyyden kesto _____ kk

2.19 Oliko toimeentulosi vuonna 2012 toimeentulo- ja/tai sosiaaliturvan varassa?

Ei ____ Kyllä _____

III OMA ARVIOSI TALOUDELLISESTA TILANTEESTASI VUONNA 2012

3.1 Miten taloudellinen tilanteesi on oman arviosi mukaan muuttunut vuosien 2007 ja 2012 välisenä aikana? (Rastita tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)? (Rastita tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto.)

- 1) kohentunut huomattavasti _____
- 2) kohentunut hieman _____
- 3) pysynyt ennallaan _____
- 4) huonontunut hieman _____
- 5) huonontunut huomattavasti _____

3.2 Miten taloudellinen tilanteesi on oman arviosi mukaan muuttunut tietokirjailijanurasi alku-ajoista nykypäivään? (Rastita tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto.)

- 1) kohentunut huomattavasti _____
- 2) kohentunut hieman _____
- 3) pysynyt ennallaan _____
- 4) huonontunut hieman _____
- 5) huonontunut huomattavasti _____

3.3 Mitkä syyt ovat mielestäsi vaikuttaneet taloudellisen tilanteesi paranemiseen tai huononemiseen?

LIITE 2: Eri ryhmien tietokirjailijan työstä vuonna 2012 saamien tulojen mediaani, keskiarvot sekä ala- ja yläkvartiilit

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/kaikki vastaajat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	1 50	0
Mediaani	1 525	510
Yläkvartiili	6 000	3 375
Keskiarvo	7 530	6 057

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/naiset

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	200	0
Mediaani	1 600	700
Yläkvartiili	6 000	3 000
Keskiarvo	7 200	5 294

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/miehet

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	100	0
Mediaani	1 423	500
Yläkvartiili	5 642	4 375
Keskiarvo	7 740	6 470

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/alle 45-vuotiaat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	225	0
Mediaani	1 612	500
Yläkvartiili	4 952	5 570
Keskiarvo	6 024	5 654

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/45–64-vuotiaat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	111	0
Mediaani	1 515	1 000
Yläkvartiili	8 000	3 500
Keskiarvo	8 774	7 410

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/65-vuotiaat ja vanhemmat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	165	0
Mediaani	1 327	350
Yläkvartiili	5 000	3 000
Keskiarvo	6 395	4 130

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/alle 45-vuotiaat naiset

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	525	0
Mediaani	1 700	1 000
Yläkvartiili	4 000	9 687
Keskiarvo	4 240	7 930

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/45–64-vuotiaat naiset

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	64	0
Mediaani	1 200	250
Yläkvartiili	7 000	2 000
Keskiarvo	8 630	5 096

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/65-vuotiaat ja vanhemmat naiset

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	251	0
Mediaani	2 000	1 800
Yläkvartiili	5 257	5 400
Keskiarvo	6 073	3 818

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/alle 45-vuotiaat miehet

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	19	0
Mediaani	1 500	200
Yläkvartiili	8 000	4 500
Keskiarvo	7 412	4 029

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/45–64-vuotiaat miehet

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	150	0
Mediaani	1 800	1 000
Yläkvartiili	8 000	5 000
Keskiarvo	8 885	8 788

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/65-vuotiaat ja vanhemmat miehet

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	90	0
Mediaani	1 060	25
Yläkvartiili	5 000	2 425
Keskiarvo	6 535	4 254

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/muu Suomi

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	100	0
Mediaani	1 500	500
Yläkvartiili	5 821	3 500
Keskiarvo	7 635	5 464

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/Uusimaa

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	200	0
Mediaani	1 613	1 000
Yläkvartiili	6 000	3 000
Keskiarvo	7 297	6 802

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/työ- tai virkasuhteessa olevat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	171	0
Mediaani	1 525	510
Yläkvartiili	5 500	3 000
Keskiarvo	7 353	6 823

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/tilapäistöitä tekevät (ei virka- tai työsuhdetta)

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	300	0
Mediaani	1625	2 000
Yläkvartiili	8 000	8 000
Keskiarvo	6 923	6 547

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/ei muuta ansiotyötä

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	25	0
Mediaani	1 400	0
Yläkvartiili	5 050	100
Keskiarvo	8 359	1 749

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/apurahaa saaneet

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	252	0
Mediaani	1900	1 000
Yläkvartiili	5 318	6 000
Keskiarvo	7 645	6 670

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/ei apurahaa

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	100	0
Mediaani	1 200	343
Yläkvartiili	6 000	2 750
Keskiarvo	7 461	5 677

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/tietokirjailijat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	200	0
Mediaani	1 200	270
Yläkvartiili	4 675	2 049
Keskiarvo	5 500	3 322

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/oppikirjailijat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	985	0
Mediaani	5 571	0
Yläkvartiili	18 850	7 750
Keskiarvo	16 736	8 569

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/tutkijat

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	95	0
Mediaani	925	1 000
Yläkvartiili	4 925	3 000
Keskiarvo	7 336	4 999

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/muut

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	15	0
Mediaani	1 060	650
Yläkvartiili	4 000	5 000
Keskiarvo	4 555	7 895

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/viimeisimmän tietoteoksen julkaisu vuonna 2011 tai sen jälkeen

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	400	0
Mediaani	2 080	1 000
Yläkvartiili	8 615	5 000
Keskiarvo	9 287	6 668

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/viimeisimmän tietoteoksen julkaisu vuosina 2008–2010

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	50	0
Mediaani	561	500
Yläkvartiili	3 787	2 000
Keskiarvo	3 922	4 436

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/viimeisimmän tietoteoksen julkaisu ennen vuotta 2008

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	0	0
Mediaani	200	0
Yläkvartiili	1 665	2 625
Keskiarvo	2 881	5 020

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/tietoteos vähintään kerran vuodessa

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	900	0
Mediaani	5 000	700
Yläkvartiili	18 800	4 875
Keskiarvo	16 264	5 802

Mitä tietokirjailija tienaa? Tietokirjailijoiden taloudellinen asema Suomessa 2012

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/tietoteos 1–2 vuoden välein

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	422	0
Mediaani	2 300	1 000
Yläkvartiili	5 350	9 500
Keskiarvo	7 188	7 816

Tietokirjailijoiden tietokirjailijan työstä saamat tulot vuonna 2012/tietoteos harvemmin kuin 2 vuoden välein

	Tulot varsinaisesta tietokirjailijan työstä (€)	Muut tietokirjailijan työhön liittyvät tulot (€)
Alakvartiili	0	0
Mediaani	550	500
Yläkvartiili	2 523	2 500
Keskiarvo	2 698	5 309